

Nye UFO-beviser - og modbeviser

MJ-12 sagen, New Zealand ufoet, ufologi i U.S.A.
kontra Europa og ufoer og folkløvidenskab

Flemming O. Rasmussen

Skandinavisk UFO Information

Nye UFO-beviser og modbeviser.

Redaktion: Flemming O. Rasmussen.

Kapitel 2-5 er oversat af Flemming O. Rasmussen.

Copyright 1992 Flemming O. Rasmussen og Skandinavisk UFO Information (SUFOI).

Trykt hos Micro-Forma, Odense.

Trykt i Danmark 1995.

2. udgave, 1. oplag.

ISBN 87-87628-46-5

Yderligere eksemplarer af bogen kan bestilles hos:

Skandinavisk UFO Information

Postboks 6

DK-2820 Gentofte

Telefon: 86 99 92 39

Nye UFO-beviser - og modbeviser

Flemming O. Rasmussen

Skandinavisk UFO Information

1992

Indhold

Kapitel 1: MJ-12 sagens selvmord	5
William L. Moore fra 5. kolonne	5
Et majestætisk bedrag	7
Et medieflop	8
Eventyrdigter Richard Doty	9
Et gråt papir vaskes hvidt	10
Mellem to stole	12
Money for nothing	13
Moores motiver	14
Slutord	15
Craig Weitzel brevet	16
Radar jamming dokumentet	17
Kapitel 2: Teknisk Analyse af New Zealand ufo-filmen: »&«-billedet	18
Forord	18
Var det et ufo	18
Observationen 31. december 1978	19
Filmen	20
»&«-billedet N-1766	24
Forklaringer på »&«-billedet	26
Den ukendte lyskildes relative bevægelse	32
Lyskildens facon og størrelse	32
Konklusion	34
Litteratur	35
Kapitel 3: New Zealand ufo-filmen: Filmeksperimenter og øjenvidneberetninger	36
»Ottetals«-billedet	36
Billedets »on-off« sekvenser	38
Lidt om observatørerne	40
Kapitel 4: Ufologien i Europa kontra Amerika	42
Den amerikanske ufologis historiske rolle	43
Hvad med Europa	43
Amerikansk ufologi i dag	45
Hvordan giver man en forklaring	46
Hvem har ret	47
Vejen frem	48
Kapitel 5: UFOer og folkløvidenskab	50
Ufologerne kan lære af folkløforskerne	50
Teorien om fortids-astronauterne	50
Sammenligningsmetoden og søgen efter et mønster	51
Fortællingerne er ens	52
Vi ser det, som vi vil se	53
Bortførelser	54
Fantasi-rige personligheder	55
Noter	58

Kapitel 1

MJ-12 sagens selvmord

Af *Flemming O. Rasmussen*

Traditionen tro holdt den amerikanske ufo-organisation Mutual UFO Network, MUFON, i sommeren 1989 sit årlige ufo-symposium. Det fandt sted fra 30. juni til 2. juli i Las Vegas. Blandt talere på symposiet var William L. Moore, som endnu en gang fortalte om MJ-12 sagen, men nu på en anden måde end i 1988.

William L. Moore fra 5. kolonne

Lørdag 1. juli 1989 vil uden tvivl gå over i ufo-forskningens historie som den dag, hvor »Majestic 12«, MJ-12, blev stedt til hvile i en bunke gamle brokker. Dødsårsag: **Selvmord.**

I en lang tale på MUFONs årlige symposium i Las Vegas fremlagde William L. Moore, som er en af hovedkræfterne bag MJ-12 sagen, sin seneste version af »kendsgerningerne«. Talen var formet som både et delvist forsvar, en delvis tilståelse og et delvist angreb på kritikken.

Gennem de seneste år er der skrevet en hel del om sagen, der i sin korthed går ud på, at den amerikanske regering sidst i 1940erne nedsatte en forskningsgruppe, hvis formål var at undersøge nedstyrede ufoer, og i særdeleshed det berømte, eller berygtede om man vil, »Roswell Incident« fra 1947. Rygterne siger, at den påståede forskningsgruppe fungerer den dag i dag.

William Moore, Jaime Shandera og Stanton Friedman, i det følgende kaldet MSF, har offentliggjort et større udvalg af meget officielt udseende dokumenter, der skulle bevise, at MJ-12 virkelig eksisterede. Mange har dog forholdt sig meget kritiske til sagen, men på trods af papirenes tvivlsomme oprindelse har MSF-gruppen på det kraftigste hævdet, at de var ægte.

Moore's tale i Las Vegas var et forsøg på at forsvare, hvorfor han havde beskæftiget sig med MJ-12 sagen siden begyndelsen af 1980'erne. Alligevel satte han selv i meget vid udstrækning spørgsmålstegn ved sine aktiviteter. Han gik endda så vidt, at han svarede på spørgsmål, som ingen havde stillet.

Moore har altid været en af de stærkeste kritikere af, hvad han kaldte den amerikanske regerings og efterretningstjenestes »ufo-sløring«. I sin Las Vegas tale hævdede han som noget nyt, at han var blevet rekrutteret af efterretningstjenesten for at hjælpe til med at ændre den officielle ufo-politik. En af hans »plig-

ter« var ifølge hans egne oplysninger, at han skulle medvirke i en misinformeringskampagne mod Paul Bennewitz, en af nøglefigurerne i ufo-observationerne ved Kirtland AFB, New Mexico, august 1980, se *UFO Landing*, SUFOI, 1986.

De oplysninger kommer som en overraskelse, for i et »åbent brev« dateret 10. december 1988 fastslog Moore, at de rygter, der „i øjeblikket cirkulerer om, at jeg er regeringsagent eller »misinformationsekspert«, er i bund og grund løgn.“

Hvad skal man tro. Det ene øjeblik skriver Moore ét, og et halvt år senere siger han noget helt andet. Lige meget om det ene eller andet er sandt, er Moore, hvad enten han kan lide det eller ej, agent for USAs regering. Slår man op i en ordbog, er begrebet »agent« defineret som „en, der på en eller anden måde, arbejder for andre“. Hvis Moore modtog ordre fra, hvad han troede, var en regeringskilde og senere udførte dem i et forsøg på at miskreditere Bennewitz, arbejdede han som agent for regeringen. Det lige meget, om han fik penge for det eller ej.

Moore fortalte videre, at han via Richard Doty, en OSI agent fra flyvevåbenet, var indblandet i aktiviteterne omkring Bennewitz. Han gav også »oplysninger« fra regeringen til APRO, Aerial Phenomena Research Organization i Tucson, Arizona, som han var aktiv medlem af, og „adskillige andre enkeltpersoner“. Moore pralede endda med, at det kun var en lille del af hans virke, men at det gav ham visse fordele. Han havde nemlig til hensigt, „at udnytte denne fordel og få alle de oplysninger ud af regeringen, som han kunne.“

Det lader ikke til, at Moore har nogen skam i livet, for som nævnt har han altid været en af de skarpeste kritikere af regeringens hemmeligholdelsespolitik.

Det bliver værre endnu. Her har vi en person, William L. Moore, der fortalte folk, at han var deres ven og kollega, selvom han vidste, at de regeringsagenter, som han arbejdede sammen med, aktivt misinformerede dem. Men Moore synker endnu dybere, for han arbejdede videre og holdt øje med Bennewitz' forværrede fysiske og mentale tilstand. Men i stedet for at hjælpe den mand, han havde være ven med fra begyndelsen af 1981 til slutningen af 1985, gjorde Moore overhovedet intet. Tværtimod rapporterede han kun, hvilke virkninger de falske oplysninger havde på Bennewitz til „de samme mennesker, som »gjorde det« mod Paul.“ I sin tale pralede Moore endda med hvor effektive, de havde været. Moore fortalte, at han havde set, at Paul Bennewitz blev mere og mere paranoid og følelsesmæssig ustabil, da han forsøgte at forstå, hvad der skete med ham.

En så dårlig opførsel kan man på ingen måde undskylde. Moore påstod, at den eneste måde, hvorpå han kunne komme ind til kernen i denne sag, „var ved at lege med i misinformationslegen.“ Han foregav hele tiden, at han arbejdede sammen med ufo-forskerne, men i virkeligheden forsynede han dem med falske data. På den måde spildte han en masse menneskers tid og penge.

Det mest interessante er nok, hvad Moore egentlig troede om sig selv. Hvordan kunne en af de stærkeste kritikere af regeringens ufo-politik tro, at han kunne få noget ud af at hjælpe efterretningstjenesten mod ufologerne?

Moore er professionel forfatter. Efterretningstjenesten vidste det og var sikkert opmærksom på, at Moore kunne være farlig i en sådan operation. Troede Moore, at han kunne undgå at blive genstand for misinformationskampagnen? Tilsyneladende, for MSF-gruppen har allerede kastet oplysninger fra kendte misinformatorer ind i ufo-debatten. Oplysninger, som MSF-gruppen hævder, er sande.

Et majestætisk bedrag

Moore udgiver et newsletter, **Focus**. Her skrev han 15. september 1987, „...*begreber som »svindel«, »falskneri« og »bedrag« er ikke blot forhastede, men efter min mening uvidenskabelige og følelseladende og hører ikke hjemme her.*”

Alligevel fortalte Moore 1. juli i Las Vegas, at han allerede i juni 1982 indledte et samarbejde med Shandera og Friedman, og begge vidste, at han var i kontakt med efterretningsagenter. De var begge klar over, at nogle af de informationer, som de modtog, var misinformationer! Med andre ord: MSF-gruppen var så tidligt som i 1982 opmærksom på de falske oplysninger, der kom fra Moores kilder. Det forklarer, hvorfor det ikke har været muligt at få MSF-gruppen til at kommentere eller forklare de spørgsmål, som man gennem tiden har stillet dem. Der er for eksempel »MJ-5 CIA dokumentet«, som Moore offentliggjorde i 1987 som et bevis på, at MJ-12 havde eksisteret. Moore fik tilsyneladende dokumentet fra en af sine kilder. Selvom Friedman i 1987 sagde, at det var ægte, har MSF-gruppen aldrig omtalt dokumentets ægthed. Det ser faktisk ud til, at MSF kun finder de ting, der ser gode ud, frem og så glemmer resten. Af gode grunde!

Bruger man noget falskt materiale, som kommer fra samme kilde som »hoved«-dokumentet, vil det blot give hele historien et noget mere tvivlsomt rygte.

Moore har gentagne gange hævdet, at hans partnere havde kendskab til de falske informationer. Samtidig har MSF-gruppen utallige gange sagt, at den ikke har fundet et eneste eksempel, der kunne så tvivl ved MJ-12 dokumenternes ægthed. Det har de taget som et meget stærkt bevis på, at MJ-12 har eksisteret. Men hvis en kilde kommer med oplysninger, og man ved, at nogle af dem er falske, hvordan kan en dygtig og samvittighedsfuld forsker så erklære, at hele historien er hævet over enhver tvivl?

Moore og hans hemmelige kontakter har også forsøgt „*at plante visse meget spidsfindige tips*”, der gav det indtryk, at Doty var den mystiske »Falcon«, for at fjerne opmærksomheden fra den rigtige Falcon.

I et TV-show, »UFO Cover-UP - Live!«, »UFO-sløring - Live!«, i oktober 1987, dukkede to af Moores kilder, »Falcon« og »Condor« op.

Citizen Against UFO Secrecy, CAUS, var den første ufo-organisation, der fandt en forbindelse mellem Doty og »Falcon«. Den forbindelse havde basis i de falske dokumenter, som Doty tidligere havde sat i omløb. Det har altså intet med Moore og hans »tip« at gøre.

Da Moore udråbte Doty som sin kilde, degraderede han »Falken« til en »Spurv« og udnævnte en anden ukendt person til »Falcon«. Der er dog et men ved den ukendte person. Der er ikke fundet et eneste bevis på, at han findes. Da Dotys navn dukkede op første gang, sagde rygterne, at der var to forskellige Richard Doty til at tage »sig af tingene«. Både Moore og Doty forsøgte at narre de seriøse forskere. Da man gennemskuede dem, blev de gradvist kørt ud på et sidespor.

Som noget nyt fortalte William L. Moore i sin tale i Las Vegas, at MFS-gruppen hele tiden havde været neutral, og at den ikke vidste, om dokumenterne var ægte eller ej. Den oplysning kommer som en overraskelse, for i **Focus** fra 15. september 1987 skrev Moore: „*Der er også et ubestrideligt bevis på, at »Eisenhower Briefing Dokumentet« er 100% ægte.*”

I **MUFON UFO Journal** juli 1987 er der en artikel af Moore på side 11. I den skrev han, „...*vi er helt sikre på... at dokumentet og dets indhold er ægte.*”

Et andet sted i den samme artikel fortsatte han: „*Et af dokumenterne blev faktisk fundet i Nationalarkivet, der uden videre bekræftede, at MJ-12 gruppen eksisterede i 1954. Samtidig er Nationalarkivet helt sikker på, at der er en forbindelse fra MJ-12 til både Det nationale Sikkerhedsråd og præsidenten.*”

På det punkt har Moores dog ikke skiftet mening, for i sin tale i Las Vegas påstod han: „*Vi har faktisk fået bekræftet, at den gruppe, der var kendt som MJ-12, opererede i Det hvide Hus/ Det nationale Sikkerhedsråd.*” Om Cutlar/Twining memoet fortsatte han, „... *jeg kan med slå fast, at det er et ægte dokument.*”

Hvem forsøger MSF-gruppen at narre? Lige siden historien dukkede op første gang, har den været den stærkeste fortaler for, at MJ-12 har eksisteret. Den har nægtet at tage det mindste hensyn til selv de svageste punkter i historien, for slet ikke at tale om alle de større fejl. Og ikke nok med det, den fortsætter med at rakke ned på alle de personer, der på seriøs vis sætter spørgsmålstegn ved sagen.

Hvis MSF-gruppen er neutral nu, er det sjovt at læse alt det, som dens hovedtalsmand Stanton Friedman har skrevet om »hullerne« i historien. En god videnskabsmand ville være glad for den interesse, men det er MSF-gruppen ikke.

Hvad er meningen med den påståede neutralitet? Blot, at MSF forsøger at lade en dør stå åben. En åben dør kan være en god ting. Skal man tro på rygterne, var Moore meget lykkelig for, at der stod en dør på klem, for så kunne han ubemærket smutte ud og undgå en meget pinlig spørgsmål- og svar-runde efter sin tale ved symposiet. Med den nye neutralitet kan MSF-gruppen, hvis historien falder til jorden, med god samvittighed sige, at den virkelig aldrig har støttet den.

Et medieflop!

I TV-showet »UFO Cover-UP - Live!« påstod Moore, at »Falcon« og »Condor« måske delvis eller endda muligvis helt havde fyldt folk med løgn. Her har vi et af de meget sjældne tilfælde, hvor en ufo-forsker får stillet to timer i den bedste

sendetid til sin rådighed for en seriøs præsentation af ufo-fænomenet. Men hvad sker så? En ufo-forsker, der hævder, at han arbejder seriøst, spilder den sidste time med at fremlægge falske oplysninger. Moore vidste, hvad »Falcon« og »Condor« ville sige, da interviewene med dem var optaget i forvejen. Alligevel mente han, at det var værd at gå videre og lave en paradeforestilling, der fik ufo-forskningen til at virke latterlig. Bemærkningerne fra »Falcon« og »Condor« om de fremmedes livsstil og hang til tibetansk musik og jordbæris var latterlige.

Friedman var enig med andre seriøse ufo-forskere i, at TV-showet var en katastrofe. Han ville dog ikke erkende, at det var MSF-gruppens skyld, selvom den havde leveret de oplysninger, der skabte fiaskoen. Hvor var den seriøse og omhyggelige forskning nu blevet af?

Det mest irriterende er, at dygtige ufo-forskere, der skulle vide bedre, fuldstændig formøbler en enestående chance til over for to millioner seere at fremstille ufoerne i det bedst mulige lys. Moore bortforklarer blot sin bommert med at sige, at *„ligegyldigt om det er sandt eller ej, er det meget vigtigt, da regeringens folk løber en stor risiko ved at fortælle deres historier i TV.“* Utroligt!!! Men sandheden ligger et helt andet sted end i Moores muntre tale i Las Vegas.

Ikke nok med det, i Las Vegas kunne Moore også fortælle, at de samme personer, som både medvirkede i showet og forsynede ham med falske oplysninger, havde arrangeret et møde med et eller flere kongresmedlemmer, så de kunne fortælle dem deres historie! Moore så ud til at være begejstret over, at det møde fandt sted, og støttede det aktivt. Gad vide, hvordan ufo-forskningen vil fremstå i kongressens øjne efter det møde? Over for de udvalgte kongresmedlemmer, der gider lytte til os, vil vi sandsynligvis komme til at ligne en flok forvirrede slyngler. Og hvem bærer så skylden for denne udvikling? Såmænd MSF-gruppen.

Eventyrdigter Richard Doty

Moore kom med flere afsløringer i sin Las Vegas tale, for ifølge ham havde Richard Doty en finger med i spillet, da det falske Ellsworth AFB dokument dukkede op. Doty var dog ikke ansvarlig for selve dokumentet. Doty lavede også det falske »Craig Weitzel brev« i 1980, som »lokkemad« for APRO.

Det kunne være interessant at vide, hvor fra Moore ved, at det ikke var Doty, der lavede Ellsworth dokumentet? Er det bare noget, som Doty har sagt, og så var den sag i orden? Moore ved jo, at Doty, ud over at fungere som misinformator, også har været indblandet i andre falske dokumenter. Når man ser på Dotys engagement i begge de ovennævnte sager, kan man roligt konkludere, at han også står bag en stor del af MJ-12 misinformeringen.

Moores afsløringer kommer ikke som en overraskelse, tværtimod. Det er heller ikke overraskende, at MSF-gruppen aldrig har kommenteret CAUS' konklusioner om Doty og MSF-gruppen selv, når man lige ser bort fra de to Doty-

historier, som ingen alligevel troede på. Da Moore i sin tale sagde, at folk, som kontaktede Doty for at få flere oplysninger, gjorde sig selv til grin, havde han faktisk ret. Der kom nu heller ingen sandheder fra Moores kilder.

I Las Vegas tilstod Moore, at et af MJ-12 dokumenterne, det såkaldte »Aquarius dokument« fra 17. november 1980, ikke er et ægte regeringsdokument. Det dokument er ellers det første, der nævner et MJ-12 medlem ved navn. Moore hævder, at det er en afskrift af et ægte dokument, hvor man har tilføjet falske oplysninger. Moore har indrømmet, at Doty som »Sparrow« var hans forbindelse til »Falcon«. Moore har også sagt, at det „åbenbart var lavet af AFOSI“, Air Force Office of Special Investigations, og at han modtog det i februar 1981. Vi kan derfor konkludere, at Doty var kilden til dokumentet. Moore nævnte ikke sin kilde i Las Vegas talen, nok fordi han vidste, at han ville få meget svære problemer, hvis han nævnte Doty i forbindelse med endnu et falskt dokument.

Vi er desværre ikke i besiddelse af det »ægte« Aquarius dokument, så vi er ikke i stand til at se, om Moore talte sandt.

Et par år før MJ-12 dokumenterne dukkede op, cirkulerede der i visse kredse et dokument, der handlede om en ufo-observation i 1980 nær Kirtland AFB i New Mexico. Det dokument kom fra AFOSI, og i sin tale ved MUFON symposiet påstod Moore, at dokumentet var ægte. Moore underbygger sin påstand ved at sige, at efter hans bedste overbevisning er dokumentet ægte.

Hvis vi antager, at Doty har forbindelse med de omtalte falske dokumenter, må vi sætte spørgsmålstegn ved de oplysninger, der findes i det OSI dokument, der er dateret 2.-9. september 1980. Vi ved, at det dokument og andre om Paul Bennewitz blev arkiveret officielt, for igen at blive officielt frigivet under loven om offentlighed i forvaltningen, Freedom of Information Act, FOIA. De skulle være ægte regeringsdokumenter, da de blev lavet til de officielle arkiver.

Ifølge Moores tale og visse dokumenter er Dotys falske erklæringer registrerede. Da OSI-dokumentet var det eneste, som Doty havde lavet om Kirtland-observationen, og da vi ikke er i tvivl om, at de dokumenter, der omhandlede Bennewitz, hans besøg på Kirtland og senator Domenicis interesse, er ægte, antager vi, at dokumentet indeholder visse fordrejninger af kendsgerningerne om selve ufo-observationen. Det samme er tilfældet med Craig Weitzels brev. Her tog Doty en helt almindelig observation og gjorde den mere dramatisk. Sandheden om observationen kom frem, da Craig Weitzel blev interviewet. Man kan med god samvittighed antage, at det samme er sket med Kirtland-observationen.

Et gråt papir vaskes hvidt!

I 1982 viste TV-stationen KPIX-TV i San Francisco dokumentarprogrammet »The UFO Experience«. Heldigvis blev programmet optaget på videobånd, for i 1982, da programmet blev sendt, var der intet mystisk i det. Men i lyset af alt

det, der er sket, afslørede et gensyn med programmet, at det nævnte OSI-dokument findes i forskellige versioner. Den kopi, der blev vist i TV, var stemplet »Secret«, og overskrift og dato var skrevet med forskellig skrift. Den kopi, som CAUS har, er stemplet »For Official Use Only«. Der er ingen tegn på, at dokumentet er blevet nedklassificeret. TV-kopien skulle efter sigende være lækket til William Moore af en »kilde« i Washington D.C. i januar 1982.

Da dokumentet dukkede op, vidste man ikke så meget om det, som man ved i dag. På samme tid var et andet dokument, kendt som »Radar Jamming Dokumentet« i omløb. Det dokument lignede meget det OSI-dokument, der handlede om Kirtland-observationen. Det var lavet i samme stil og, mener vi, med den samme skrivemaskine. Der er endda brugt de samme markerpenne til at fremhæve visse ting, det er dog ikke lavet af regering.

Det dokument er dog ikke frigivet efter loven om offentlighed i forvaltningen og derfor af meget tvivlsom karakter. Det indeholder et »Secret«-stempel magen til det, der er brugt på det Kirtland OSI-dokument, som blev »lækket« til Moore og brugt i TV. Senere dukkede det op i en anden form via loven om offentlighed i forvaltningen. Der er meget, der tyder på, at Doty har lavet dokumentet.

Det her er meget interessant. Et dokument, der er lækket til Moore, gør et stort indtryk på ham. Men det blev ikke taget alvorligt, fordi det ikke blev frigivet via de officielle kanaler, men blot dukkede op på meget mystisk vis.

Moore håbede på, at han i kraft af at være en offentlig kendt person, kunne få dokumentet offentligt anerkendt. Den person, der gav Moore dokumentet, lavede en ny kopi og udnyttede sin position til at få OSI til at arkivere det. Men offentligheden ville blive mistænkelig, hvis dokumentet blev arkiveret som »Secret«, så man bruger klassifikationen »For Official Use Only«. Dokumentet får kort og godt et nyt stempel. Efter TV-udsendelsen håbede den person, som lækkede dokumentet, at interessen for det blev så stor, at en eller anden med loven om offentlighed i forvaltningen i hånden, vil kræve det udleveret. Man kunne med al rimelig forvente, at et krav ville dukke op, da CAUS på det tidspunkt meget aktivt forsøgte at få alle regeringens ufo-dokumenter frigivet. Man kan så spørge sig selv om, hvorfor Moore ikke selv forsøgte at få sit lækkede dokument bekræftet gennem de officielle kanaler inden TV-udsendelsen? Hvorfor skulle det være en uafhængig kilde, CAUS, der skulle skaffe »beviset« på, at dokumentet var ægte? Måske var det meningen, at en uafhængig person skulle skaffe bekræftelsen og få dokumentet accepteret som ægte uden at stille spørgsmål. Så ville den lille gruppe misinformatorers »interne« job være veludført.

Larry Fawcett har haft kontakt med nogle af kilderne i Kirtland-sagen blandt andet hos politiet i New Mexico. På side to i OSI-dokumentet henvises til en betjent fra New Mexico. Der var intet hemmeligt omkring observationen. Den nævnte politibetjent så noget og rapporterede det til Public Information Office på Kirtland AFB, hvor man bad ham om at rapportere til sit eget hovedkvarter.

Fawcetts undersøgelse hos politiet i New Mexico afslørede, at ingen her kunne huske hændelsen. Man havde hverken oplysninger om observationen eller hørt noget fra flyvevåbenet. Der var intet i arkiverne om betjentens rapport, bortset fra Dotys korte omtale i flyvevåbenets arkiv.

Det er meget let at få et falsk dokument accepteret som ægte, hvis det »planter« hos en officiel kilde, hvor det senere opdages. Da man antydede, at det var sket i dette tilfælde, kom MSF-gruppen med et meget kraftigt angreb, men senere accepterede den det også. Friedman indrømmede, at en »plantning« var den mest sandsynlige forklaring på, at Cutlar/Twining memoet dukkede op i National Arkivet, men han holder stædigt på, at det er ægte og »plantet« af en kilde i regeringen for på den måde at frigive nogle flere kendsgerninger om ufoer.

I Kirtland-arkivet er der et dokument dateret 30. juli 1981 om de undersøgelser, som senator Peter Dominici og en assistent, hr. Tijeros, udførte i Bennewitz sagen. Senatoren var interesseret i at fastslå, om Bennewitz var genstand for en formel AFOSI undersøgelse. Ifølge dokumentet „*udførte AFOSI ingen formel undersøgelse af Bennewitz.*” Ifølge Moore var man i fuld gang med at udføre en misinformationsoperation mod Bennewitz, og her var AFOSI-agent Richard Doty indblandet. Operationen begyndte i september 1980 og fortsatte de følgende år.

Vi kan altså tilføje endnu en ting til den lange række af, hvad Moores kontakter har bedrevet: De har med fuldt overlæg givet falske og misledende oplysninger til en USA senators undersøgelse, så den blev gjort vanskeligere.

Mellem to stole

De bevingede ord, at man har et standpunkt til man tager et nyt, der jo er verdensberømt i Danmark, er tilsyneladende også kendte på den anden side af Atlanterhavet, for i Las Vegas sagde William L. Moore, at „*der på den ene side ikke er grund til at tro andet, end at Eisenhower Briefing Dokumentet er ægte, men på den anden side, er dets ægthed langt fra bevist*”

De oplysninger, der kommer fra MSF-gruppen, bliver mere og mere spegede. Hvis der *ikke* er grund til at tvivle på det nævnte dokumentets ægthed, hvorfor er det så langt fra at være bevist, at det er ægte? MSF-gruppen siger sådan, fordi den har talt for, at MJ-12 har eksisteret og derfor ikke været neutral, og især ikke så videnskabelig, som den selv har hævdet. Som følge af alle de spørgsmål, der er stillet, ønsker den nu at være mere åben. Gruppen vil dog ikke indrømme, at der er visse fejl i MJ-12 dokumenterne. De modstridende oplysninger, som MSF-gruppen nu kommer med, gør bare, at den til enhver tid kan skifte side.

Om et af de berygtede MJ-12 dokumenter, den såkaldte Truman »Executiv Order« fra 24. september 1947, sagde Moore i Las Vegas, at „*det ikke kan afvises... selvom det er det svageste af de tre.*” De tre dokumenter er »Eisenhower Briefing dokumentet«, »Cutlar/Twining memoet« og »Truman Executiv ordren«.

Her ser vi endnu en gang, at Moore selv er i vildrede, for her sår han selv tvivl ved et af dokumenterne ved at nævne de ikke nærmere definerede »blandede analyseresultater«, som han ellers tidligere har taget meget alvorligt.

Dertil kommer, at Moore betegner dette dokument som *densidste side af »Eisenhower Briefing dokumentet«*, et dokument, som MSF-gruppen igen og igen meget stærkt har hævdet, er 100% ægte.

Moore har ofte hævdet, at et stort antal dokument-eksperter har undersøgt MJ-12 dokumenterne. Men hvor er resultaterne fra undersøgelserne? I juni/juli udgaven af **International UFO Reporter** skriver redaktør Jerome Clark, at „*dertil kommer, at et relevant dokument, som Klass og Kurtz betegner som et falskneri, ifølge nogle undersøgelser udført af et af Amerikas største dokument-analysefirmaer i høj grad anses for at være ægte.*” Igennem de år, der er gået, er der ingen, der har set resultaterne.

Yderligere står der i Moores newsletter **Focus** nr. 2, 1988: „*Det tidligere Top Secret 1952 briefing dokument... er blevet betegnet som ægte, efter en verdenskendt sprog-professor har undersøgt det.*”

Det er interessant, at da den ovennævnte professor trak sine udtalelser tilbage, hørte man intet om det fra MSF-gruppen. Den har heller ikke nævnt det siden.

Money for nothing

I slutningen af sin tale angreb Moore ufo-organisationerne for mundhuggeri, rygter og personlige misundelse. Sandheden er, at MSF-gruppen stort set selv har været ansvarlig for de mange vilde rygter, der gennem de seneste syv år er dukket op. At svinge svøben over ufo-organisationerne efter at have indrømmet og opmuntret til falskneri er i høj grad hykleri. Moore går ind for, at der oprettes en »sammenslutning af professionelle ufologer« med »strenge etiske regler« og med et medlemskab begrænset til en lille »elite af få«, der har bevist deres evner. Moore mener, at en sådan sammenslutning vil have de standarder, teknikker og etiske regler, som han nævnte i sin Las Vegas tale: tilbageholde oplysninger, overveje bedrag, ligegyldighed med venners og kollegers helbred og velfærd samt ændring og forfalskning af regeringsdokumenter.

Til denne liste kan man tilføje det uforfalskede hovmod, som Moore og hans kolleger har advaret ufo-organisationerne mod, „*vil fortsætte på den måde, som passer bedst i vores kram,*” som Moore udtrykte det i Las Vegas talen.

I sin tale, hævdede Moore, at han førte et beskedent liv. Han påstod, at han ikke gjorde det for penge og „*ikke var ude på profit*”. Men senere opfordrede han tilhørerne til „*at sende ham penge for hans arbejde*”. Ufo-organisationerne har reageret på MFS-gruppens ønske om penge og sendt Stanton Friedman \$ 16.000 til hans undersøgelser af MJ-12 dokumenterne. Men at dømme efter Moores tale, er det eneste, som ufo-organisationerne får, en meget lang næse.

Moores motiver

I foregående gik vi ud fra, at Moore talte sandt i Las Vegas. Det er derfor ikke nødvendigt at komme med andre mulige forklaringer og motiver for alt det, der gennem de seneste år er gjort og sagt om MJ-12. Var det hele kun et forsøg på at skabe profit? Var vi for hurtige i vores afvisning? Vi har ofte hørt folk sige om ufo-bøger, „*Nå, de gør det nok kun for pengene!*” Lad os se på den forklaring.

- Det var ikke muligt, at få Moore til at aflevere en kopi af sin tale, før han gik på talerstolen på symposiet i Las Vegas! Det er ellers en aftale, at alle taler bliver indsamlet og udgivet i bogform til fordel for den organisation, der har arrangeret symposiet. På trods af alle aftaler beholdt Moore sin tale og solgte selv det 18 sider lange værk for \$10 pr. kopi. Det fik MUFON til at slå fast, at i fremtiden fik ingen lov til at gå på talerstolen, før de havde afleveret en kopi af deres tale.

- »William L. Moore Publications« blev i juni 1989 slettet i »Arcturus Book Service's« bogkatalog, fordi forlaget havde for lange leveringstider, hvis det da i det hele taget leverede det, som kunder havde bestilt og betalt for. »Arcturus Book Service« er et af de meget få steder, hvor man har specialiseret sig i ufo-bøger, så det er en meget alvorlig sag at blive slettet i deres kataloger.

- Moore er begyndt at sælge kopier af et 20-minutters videobånd, hvor Richard Doty fortæller om sit engagement i Kirtland-observationen i 1980. For \$ 29,95, omkring kr. 200,00, får man et videobånd på sølle 20 minutter. I sin reklame for videobåndet har Moore skrevet: „*Du kan høre hans stemme og derfor selv afgøre, om han taler sandt eller ej. Vi ved, at han taler sandt. Se det selv*”. Blandt de »sandheder«, som man kan høre på båndet, er, at Linda Howe, der lavede filmen »A Strange Harvest« om kvægmishandlingerne, kontaktede Doty for at spørge ham ud om de amerikanske kvægmishandlinger, og så videre. Doty sagde, at han ikke kunne svare på hendes spørgsmål, men inviterede hende på besøg på Kirtland. Doty siger på båndet: „*Jeg ved intet om Project Aquarius og intet om ufo-forskning*”, lige bortset fra Kirtland-observationen.

Alligevel sagde Moore i sin tale, at Howe var med i misinformationsspillet, da Doty forsynede hende med falske oplysninger på det møde, hun beskrev i en beediget erklæring. Moore pralede af, hvor „*effektivt bedrageriet*” var. Howe fortalte sandheden om, hvad hun fik at vide i Kirtland, og Doty løj på det bånd, som Moore reklamerer med indeholder »sandheder« for næsten \$ 30 pr. kopi.

Det var i øvrigt meget svært at få båndet fra »WLM Publications«. CAUS bestilte en kopi, selvom de vidste, at forlaget havde meget lange ekspeditionstider, hvis det overhovedet leverede den bestilte vare. Det lykkedes CAUS at få fat i en kopi, der dog var af en meget ringe teknisk kvalitet med utallige »rynker« og »dropouts«. En af CAUS' medarbejdere, Richard Giordano, lånte videobåndet for at se det hjemme hos sig selv. Da han så det, sprang båndet i hans videomaskine, og det var endda kun tredje gang, at det blev afspillet. Han tog båndet med hen til en videoforhandler for at få det repareret. Her fik han at vide, at

videobåndet var af den ringeste kvalitet, der fandtes. Spolerne i kassetten var simpelthen gået itu. CAUS har nu arkiveret båndet og håber så, at det ikke opløser sig selv, mens det ligger på hylden! \$ 29,95 pr. kopi!

- I 1982 forsøgte Moore at skrive en roman over denne sag.

- Da MJ-12 sagen dukkede op, forsøgte Larry Fawcett at få et samarbejde med Moore, men denne afviste det, fordi han „*var nødt til at have brød på bordet.*”

- Som noget, der synes helt ude af proportion med emnet, refererede Moore i sin tale til Whitley Strieber. Efter først at have været meget skeptisk og jaloux på Whitley, roste Moore ham nu ved at sige, at Whitleys oplevelse „*for alle og enhver ser ud til at have været en virkelig begivenhed.*”

Moore fortalte ikke, at Whitley Strieber udgiver en roman med titlen »MA-JESTIC«, og endda med Moores fulde støtte. Moore har givet historien til en mega-best-seller forfatter i den tro, at han kan gøre den mere overbevisende.

Det virker imidlertid mærkeligt, at efter alle de anstrengelser MFS-gruppen har haft med at overbevise offentligheden om, at historien er sand, lader den blot historien udkomme som en roman, altså som fiktion.

Slutord

I sin tale i Las Vegas sagde Stanton Friedman følgende: „*Medlemmerne af Just Cause har konstant langet ud efter dokumenterne. Deres motiver står ikke helt klare, og deres metoder er endnu mindre klare.*”

Medlemmerne af CAUS ikke Just Cause har været krystalklare i deres motiver og metoder, men vil da gerne hjælpe Friedman med forståelsen endnu en gang: *CAUS er overbevist om, at dokumenterne kommer fra en meget tvivlsom kilde.* CAUS' motiver er, at de vil sikre, at ufo-organisationerne ikke spilder deres tid, penge og gode omdømme på en håbløs og tvivlsom historie. CAUS og andre seriøse ufo-organisationer har gjort meget ud af at forklare, hvorfor de handler, som de gør. Professionel jalousi og »sure opstød«, som Moore udtrykker det, har intet med denne sag at gøre. Hvis MSF-gruppen i det mindste ville indrømme, at den har haft alvorlige vanskeligheder med sin MJ-12 krønike, var sagen i orden. Men der er blevet hevet og sledet, og mange penge sat på spil. Den korrekte og seriøse forskning i de uforklarede fænomener har lidt stor skade ved dette mundhuggeri. Efter CAUS' mening har hele den seriøse ufo-forskning lidt ubodelig skade. Men det er de fleste ligeglade med.

Kilde: Just Cause nr. 20, september 1989.

MJ12-sagen er grundigt omtalt i en artikelserie i UFO-NYT nr. 4, 1989, nr. 1, 1990 og nr. 2, 1990.

Craig Weitzel brevet

Mine Herrer

16. juli 1980 mellem 10.30 og 10.45 så Craig R. Weitzel fra Georgia et mørkt, metallisk ufo flyve fra syd mod nord nær Pecos i New Mexico. En enhed fra Kirtland AFB har et hemmeligt øvelsesområde ved Pecos. Weitzel var på øvelse i området sammen med ti andre, der også så ufoet. Han tog nogle billeder af objektet og så, at det landede ca. 80 m nord-nordvest for øvelsesområdet. Weitzel så nogle personer i metalagtigt tøj forlade objektet. Personerne var kun ude af objektet i få minutter. Da de vendte tilbage, lettede objektet og fløj mod nordvest.

17. juli 1980 omkring kl. 22.10, mens Weitzel var i sit kvarter på Kirtland AFB, bankede en person iført mørkt tøj og solbriller på hans dør. Weitzel beskrev personen som ca. 1,80 m høj, veje omkring 85 kg, slankt bygget med sort hår, mørke øjne og et spidst ansigt. Personen identificerede sig selv som hr. Huck fra Sandia Laboratorierne, en hemmelig afdeling under Energiagenturet på Kirtland AFB. Da Weitzel ikke var fra Albuquerque området, vidste han ikke, hvad Sandia var. Da hr. Huck havde givet en forklaring, bød Weitzel ham indenfor. Hr. Huck fortalte Weitzel, at han i går havde set noget, som han ikke burde have set. Hr. Huck sagde, at det var et hemmeligt fartøj fra Los Alamos, New Mexico. Hr. Huck bad om at få alle billederne. Weitzel forklarede, at han havde givet dem til en officer fra flyvevåbenet, men ikke kendte officerens navn. Hr. Huck advarede Weitzel mod at fortælle om observationen, for så ville han komme i alvorlige vanskeligheder. Da hr. Huck var gået, tænkte Weitzel på, hvor hr. Huck havde hørt om observationen, for han havde ikke fortalt noget om den. Weitzel blev bange for, hvad der kunne ske ham. Han ringede til sikkerhedspolitiet på Kirtland AFB og fortalte dem om hændelsen. Sikkerhedspolitiet rapporterede videre til Air Force Office of Special Investigations, AFOSI, som ifølge sikkerhedspolitiet undersøgte sagen. En hr. Doty, OSI specialagent, talte med Weitzel og optog rapport. Hr. Doty fik også alle billederne af ufoet. Doty fortalte Weitzel, at han ville se på sagen. Det var det sidste han hørte til sagen.

Jeg er pilot ved en enhed på Kirtland AFB, New Mexico. Jeg var sammen med Weitzel under observationen. Jeg så dog ikke fartøjet lande. Jeg talte med Weitzel, efter at hr. Huck havde besøgt ham. Weitzel var meget oprevet og ønskede, at man gjorde noget. Men efter at have talt med OSI ændrede Weitzel holdning. Weitzel ville ikke mere tale om sagen. Jeg ringede til Doty og talte med ham. Han benægtede et hvert kendskab til billederne og fastslog, at Weitzel ikke ønskede at rapportere observationen.

Jeg har god grund til tro, at USAF skjuler et eller andet. Jeg har brugt en del tid på at undersøge denne sag, og jeg ved, at USAF ved mere, end de vil sige. Jeg har hørt rygter, og seriøse rygter her på Kirtland siger, at USAF har vraget af et ufo opbevaret på Manzano-området, som ligger et stykke fra Kirtland AFB. Dette område er meget stærkt bevogtet. Jeg har talt med to ansatte på Sandia Labo-

ratorierne, der også har klassificeret materiale opbevaret i Manzano. De fortalte mig, at Sandia har undersøgt adskillige ufo'er de seneste 20 år. Et, som styrtede ned nær Roswell, New Mexico, sidst i 1950'erne, blev undersøgt af Sandias videnskabelige stab. Dette fartøj bliver stadig opbevaret i Manzano.

Jeg har god grund til at antage, at OSI foretager nogle yderst hemmelige undersøgelser af ufo-observationer. OSI overtog sagen, da Project Blue Book blev nedlagt. Det fik jeg at vide af min chef, oberst Bruce Purvine. Han fortalte mig også, at forskningen er så hemmelig, at det er de færreste af OSIs ansatte, der kender noget til den. Oberst Purvine fortalte mig, at Kirtland AFB, AFOSI distrikt 17, har en speciel hemmelig afdeling, der undersøger observationerne i dette område. De har også undersøgt kvægmishandlerne i New Mexico.

Jeg tror ikke, at folk som jer kan gøre noget ved det, men jeg synes alligevel, at I skal have det at vide. Jeg er nødt til at forblive anonym, da jeg stadig er i aktiv tjeneste. Jeg tror, at jeg vil komme i alvorlige vanskeligheder, hvis jeg afslører mit navn. Jeg ved, at I kan garantere min anonymitet.

Radar jamming dokumentet

1. 13. august 1980 rapporterede en officer fra 1960 COMMSq Maintenance, at landingsradaren og scanningradaren var ude af funktion på grund en højfrekvens jamming fra en ukendt kilde. Der var et totalt radar-blackout for både Kirtland AFB og Albuquerque Lufthavn i tiden mellem klokken 16.30 og 22.15. Backup-systemet for landingsradaren var også ude af drift.
2. 13. august 1980 var alle vektor-analysatorenes monitorer hos Defence Nuclear Agency ude af drift som følge af en interferens, der kom fra et område på DAF-kortet koordinat E-28.6. Området blev lokaliseret som nordvest for Coyote Canyon test-område. Man troede, at det var noget test-udstyr hos Sandia Laboratorierne, der var skyld i miseren. Efter en grundig undersøgelse blev det fastslået, at der ikke blev foretaget forsøg i området. Energiagenturet, flyvevåbenets våbenlaboratorium og DNA blev kontaktet, men det var heller ikke her fra.
3. 13. august 1980 foretog basens sikkerhedspoliti en kontrol af hele området, men på grund af det bjergrige terræn, kunne de ikke udføre en komplet kontrol. En senere kontrol afslørede ikke, hvem der var skyld i interferensen.
4. 13. august 1980 kl. 22.10 fungerede alle radarerne igen normalt.
5. **KONKLUSION:** Det kan ikke udelukkes, at det var et fjendtligt efterretningsvæsen, der var årsag til jammingen. Selvom intet beviser det, har samme metoder tidligere været brugt. Kommunikationseksperter kunne ikke forklare, hvordan en sådan interferens kunne sætte samtlige radar ud af drift. De kunne heller ikke fortælle, hvilken type og i hvilket område interferenssignalet blev udsendt i. DNAs monitorer registrerede, at interferensen var bredbåndet og ukendt for deres elektroniske udstyr. AFOSIs tekniske afdeling foretog flere undersøgelser.

Teknisk analyse af New Zealand ufo-filmen: »&«-billedet

Af Bruce S. Maccabee

Forord

Dette kapitel handler om de tekniske analyser, der blev foretaget på et af enkelt-billederne på den film, som den new zealandske kameramand David Crocket tog tidligt om morgenen 31. december 1978. Der er også en kort omtale af New Zealand-observationen og »&«-billedet. Det billede er opstået på den måde, at der har været en mindre bevægelse mellem lyskilden og kameraet, så der opstod et »&«. Det er min konklusion, at billedet meget vel kan være opstået ved, at kameraet stødte ind i et eller andet. I kapitel 3 fortæller Richard F. Haines om resultaterne af de forsøg, han gjorde med »bump-teorien«. Om bord i et mindre fly og ved at bruge et mindre kamera var han ikke i stand til at lave et billede, der bare lignede det omtalte den mindste smule, selvom han rystede med kameraet.

Kodeord: New Zealand observationen, ufo-film, Kaikoura, fotoanalyse.

Var det et ufo

New Zealand observationen fra december 1978 kom på forsiden af alverdens aviser, da den australske TV-reporter Quentin Fogarty og et filmhold hævdede, at de var de første, der havde filmet ufoer. Selvfølgelig kom ufo-skeptikerne med en masse bortforklaringer, og filmen blev hurtigt glemt af nyhedsmedierne og videnskaben.

Fogartys arbejdsgiver, TV-stationen Channel 10 i Melbourne, tidligere Channel 0, ønskede dog at få klarlagt, om det var et ufo eller ej, der var blevet filmet. Den amerikanske ufo-organisation NICAP, National Committee on Aerial Phenomena, bad mig om at forske i observationen. Resultaterne af undersøgelserne er blevet offentliggjort i adskillige amerikanske ufo-organisationers tidsskrifter, samt

i artikler i diverse andre tidsskrifter og aviser. Jeg regner med, at læserne har kendskab til hændelsen fra en eller flere af de publikationer, der er nævnt i litteraturlisten [ref. 1,2,3,4,5 og 6].

De artikler, der dukkede op i **International UFO Reporter**, udgivet af Center for UFO Studies [ref. 1], var baserede på et privat dokument med overskriften „*Hvad der virkelig skete ved New Zealand*”, skrevet af Bruce Maccabee (se også „UFO'er over New Zealand” af Kim Møller Hansen, SUFOI, 1980).

Selve beretningen er i ref. 2, og den tekniske analyse i ref. 4. Den mest omfattende omtale er i „The Kaikoura UFOs”, skrevet af William Startup, der var pilot på det fly, som filmholdet var med, da observationen fandt sted. I den bog [ref. 6] kan man læse om, hvad der skete 31. december 1978 set ud fra besættningens, pilotens og andenpilotens, synspunkt, samtidig med at den kommenterer de »forklaringer«, som den new zealandske regering kom med. Bogen fortæller også om de observationer, der fandt sted 21. december 1978. Filmholdet var med kaptajn Startups fly 31. december på grund af observationen 21. december.

Tre andre ref. [7,8 og 9] hævder, at New Zealand-filmen er et af de få, om ikke det eneste tilfælde, der bør omtales i den videnskabelige litteratur. I disse ref. finder man de tekniske data, der ligger til grund for denne artikel, især »&«-figuren, som optræder på et af enkeltbillederne på filmen. For læsernes skyld bringer jeg først en meget kort omtale af, hvad der skete den 31. december 1978, før jeg begynder på de tekniske analyser.

Observationen 31. december 1978

21. december 1978 havde de australske og new zealandske aviser de store overskrifter fremme. Det store samtaleemne var nogle observationer foretaget af flypiloter samt oplysninger om radarmål, der samtidig var set med det blotte øje, visuelt, over den sydligste af de new zealandske øer.

En producer ved den australske TV-station Channel 0, nu Channel 10, i Melbourne mente, at disse beretninger måtte interessere indbyggerne i Melbourne. Det var ikke så længe siden, at piloten Frederick Valentich var forsvundet - Valentich forsvandt i oktober 1978, mens han fløj i et lille fly ud for den australske sydkyst, og der var visse »ufo-overtoner« i rygterne om Valentich' forsvinden. Se „Piloter ser ufo'er”, SUFOI 1985.

Channel 0 kontaktede reporteren Quentin Fogarty, der holdt ferie i New Zealand. TV-stationen bad ham interviewe de mennesker, der havde haft observationerne. Fogarty foretog de ønskede interviews, samlede et filmhold og arrangerede det sådan, at de tog med på en lignende natflyvning ti dage senere, 31. december, med et af de samme Argosy-fly.

Filmholdet, der bestod af David Crockett og hans kone Ngaire, kendte ikke Fogarty. Det samme gjaldt piloten William Startup og andenpiloten Robert Guard.

Det var Fogartys mening at optage nogle film, som han kunne bruge som baggrundsmateriale til sin nyhedsreportage i TV. Det var hans plan at flyve fra Blenheim, New Zealand, til Wellington og Christchurch, hvor han og filmholdet ville forlade flyet omkring kl. 01.00 31. december. Flyet skulle så efter at have afleveret søndagsaviserne i Christchurch følge den normale flyveplan tilbage mod Blenheim. Men som følge af observationerne, der var kombinerede radar og visuelle observationer, besluttede filmholdet at blive i flyet på tilbageturen. Filmholdet var altså om bord i flyet fra 30. december kl. 23.45 til 31. december kl. 03.10. I den periode var der både radar-observationer og visuelle observationer fra omkring kl. 00.10 til 01.00, da flyet landede i Christchurch, fra omkring kl. 02.19 til 02.33, da flyet fløj mod nordøst fra Christchurch, og igen fra omkring kl. 02.45 til kl.03.00, da flyet fløj mod Cape Campell. Flyets rute og en meget kort omtale af de vigtigste observationer under turen kan ses i fig 1, side 21 og fig. 2, side 22. En mere detaljeret beskrivelse er i ref. 1,2,3,4,5 og 6.

Filmen

Af de 16.440 enkeltbilleder, der er på Crocketts film, indeholder kun ca. 4.500 nogle uidentificerede lys, som det er muligt at analysere. Mange tusinde af de øvrige enkeltbilleders indhold drejede sig om kendte lyskilder, så som lysene på landingsbanerne, hvilket var værdifuldt, da de billeder kunne bruges til at bedømme filmens farve og lysfølsomhed. De kunne også bruges som en vurdering af kameraets optik samt flyvinduernes brydning af lyset. Disse brydninger var normale, hvilket betød, at et punktlens gav et billede af et rundt lys, altså det afbilledes størrelse var en funktion af lyskildens styrke.

Dette kapitel og det efterfølgende af Richard F. Haines, drejer sig om en analyse af ét af de mest kendte af de 4.500 enkeltbilleder af uidentificerede lys, et billede med betegnelsen N-1766, Nord-1766.

Det billede blev taget, da flyet fløj mod nord fra Christchurch, se fig. 2.1 og 2.2. I fig. 2.3, side 25, er der en kraftig forstørrelse af lyset på billede N-1766. Dette »&«-foto har tidligere været omtalt, se ref. 7. Dengang var det lyskildens intensitet, der blev omtalt.

Det er muligt at foretage en vurdering, uanset om billedet er et resultat af, at det er kameraet eller lyskilden, der har bevæget sig, eller om det er en kombination af begge dele. Var det muligt at fastslå, at det var lyskilden, der havde bevæget sig, og ikke kameraet, var billede N-1766 i sig selv et kontant bevis på, at lyset kom fra et ufo. I dette kapitel kommer jeg ind på, hvordan billedet kunne være opstået som et resultat af en normal brug af kameraet, hvis for eksempel lukkeren havde sat sig fast eller periodisk kørte for langsomt, eller hvis kameraet er blevet rystet. I næste kapitel omtaler Richard F. Haines sine eksperimenter med at lave et lignende billede ved at ryste og bumpe med kameraet.

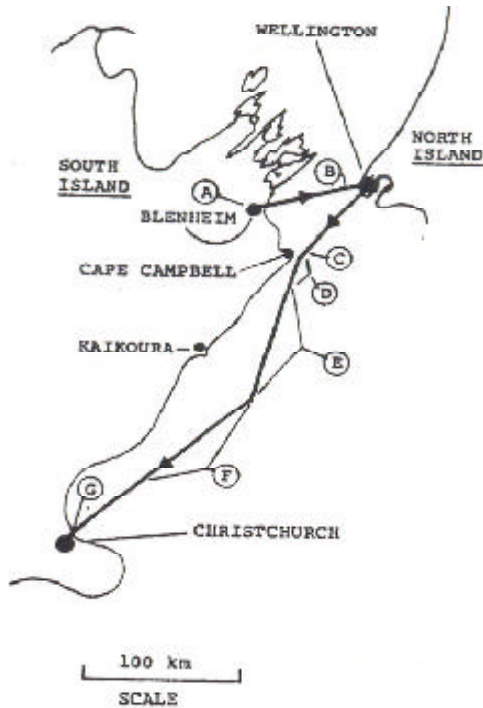

Fig. 2.1.
New Zealand ufo-observationerne 31. december 1978.
Tidsplan for flyvningen mod syd.

Område på kortet	N.Z. lokal tid (sommer tid)	Chrockett film (CT)	Fogaty bånd (FT)	Wellington radar tape (WT)	Fly radar obs. (PR)
A	ca. 20.00 (30.12.78)	CF-1	—	—	—
B	ca. 20.30 (30.12.78)	CF-2	—	—	—
C	ca. 00.08 (31.12.78)	—	FT-1	—	—

besætningen bemærkede et pulserende lys i retning mod Kaikoura, tilsyneladende over byen)

D	00.12 (31.12.78)	—	—	WT-1	—
E	00.15 - 00.28	CF-3, CF-4	FT-2, FT-3	WT-3 til 9	—
F	00.28 - 00.37	—	FT-4 til 8	WT-10 til 14	—
G	00.55 - 01.00	CF-5	FT-9	—	—

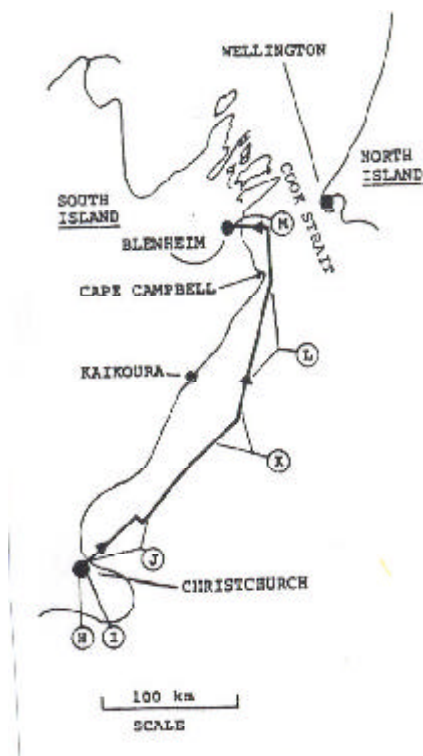

Fig. 2.2.
New Zealand ufo-observationerne
31. december 1978.
Tidsplan for flyvningen mod nord.

Område på kortet	N.Z. lokal tid (sommer tid)	Chrockett film (CT)	Fogaty bånd (FT)	Wellington radar tape (WT)	Fly radar obs. (PR)
H	ca. 01.45	CF-6	FT-10	—	—
I	02.16 - 02.17	CF-7	FT-11	—	—
flyet letter fra Christchurch					
J	02.19 - 02.35	CF-8, CF-9	FT-12 til 18	WT-15	PR-1
K	02.40 - 02.48	—	—	WT-16 til 20	PR-2
L	02.50 - 03.00	CF-10	FT-14 til 21	WT-21 til 33	—
M	03.10	CF-11	—	—	—

Tabel 2.1. Oversigt over begivenhederne.

- A** - Flyet forlader Blenheim. Fotografen David Crockett filmede flyet på jorden og filmede fra cockpittet under starten.
- B** - Crockett filmede landingen i Wellington.
- C** - Besætningen blev opmærksom på nogle lys, der nærmest blinkede og tilsyneladende lyste nedad. Lysene befandt sig i retning af Kaikoura og så ud til at befinde sig over Kaikoura. Journalisten Quentin Fogarty begyndte at indtale sin reportage på bånd. Reportagen blev senere brugt af medierne.
- D** - Besætningen kontaktede Wellington Air Traffic Control Center, WATCC, og spurgte, om der var nogle radarmål nær Kaikoura. WATCC svarede, at der var radarmål i den retning, men nærmere flyet.
- E** - Besætningen og passagererne betragtede de blinkende lys over Kaikoura. WATCC rapporterede, at der var adskillige radarmål, hvoraf mindst de to havde forbindelse med den visuelle observation. Crockett filmede et klart, blå-hvidt lys, der blinkede tre gange, og flere andre fjerne lys.
- F** - WATCC rapporterede, at der var radarmål både bag flyet og ved siden af det. Et af målene var så tæt på flyets højre side, at flyet og målet faldt sammen på radarskærmen. Passagererne så et blinkende lys ved flyets højre side.
- G** - Christchurch radaren registrerede et mål ved flyets højre side på det sted, hvor det blinkende lys, der fulgte flyet befandt sig. Dette skete, umiddelbart før flyet landede. Efter flyet var landet, fortsatte det ukendte radarmål syd-øst. Crockett filmede lufthavnen under landingen.
- H** - Hos Christchurch Air Traffic Control Center, CATCC, indtalte Fogarty en rapport på bånd. I denne rapport hævdede han, at WATCC stadig kunne spore et radarmål i nærheden af Clarence River nord for Kaikoura.
- I** - Flyet forlod Christchurch. Crockett filmede starten fra cockpittet.
- J** - Besætningen og passagererne så nu et meget klart, gul-orange-hvidt lys, der først befandt sig foran og til højre for flyet, hvorefter det tabte fart, til det befandt sig lige til højre for flyet. Der blev set et meget kraftigt ekko på flyets radar. Dette ekkos azimuth faldt sammen med det klare lys' azimuth. Afstanden til radarmålet faldt fra 34 til 18 km, hvorefter målet forsvandt ud af skærmen til højre. Crockett tog flere meter film med et 100 mm zoom-objektiv, blandt andet det enkeltbillede, hvor der var et »&«. Ca. 70 km fra Christchurch drejede flyet mod lyset. Crockett filmede her med et dårligt justeret 240 mm objektiv, så de billeder, han tog, blev meget uskarpe, men alligevel blev de brugt dengang. Lyset blev set sidste gang, da flyet drejede til venstre, tilbage mod den oprindelige kurs. Kaptajnen så under kursændringen et flerfarvet lys foran og over flyet. Dette lys dykkede hurtigt og passerede tilsyneladende under flyets venstre side.
- K** - På både radaren hos WATCC og i flyet var der radarmål ved kysten nær Kaikoura. Efter kaptajnens mening var radarmålene på flyets radar på sam-

me sted som målene på Wellington radaren. Der blev dog ikke set nogle lys på den position.

L - Besætningen og passagererne så pulserende og blinkende lys i retning mod Cape Campbell og Blenheim. WATCC rapporterede, at der var et kraftigt ekko foran flyet i retning af de mærkelige lys. Crockett filmede en del blinkende lys, der så ud til at bevæge sig op og ned på samme sted, men ændrede intensitet og styrke. Lysene ændrede farve og intensitet fra klart hvidt/orange eller klart orange til en tåget blanding af rødt, rødt og hvidt, og rødt og orange. WATCC rapporterede, at der var adskillige mål, hvoraf nogle syntes at befinde sig på samme position som nogle skibe i Cook-strædet.

M - Flyet landede i Blenheim. Crockett filmede landingsbanen kort før flyet landede.

»&«-fotoet på billede N-1766

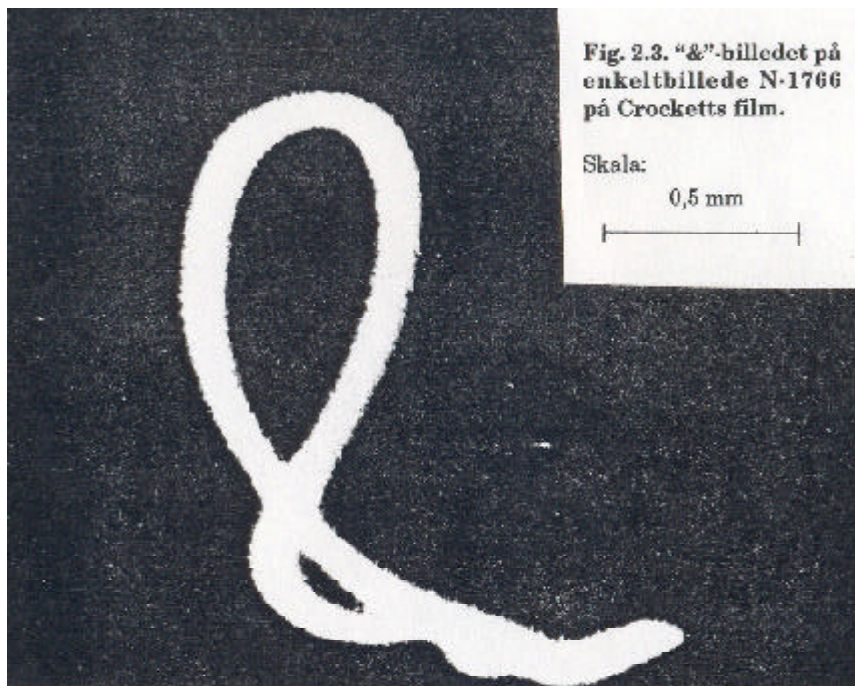
»&«-fotoet er på et enkeltbillede, som blev taget 176,6 sekunder efter filmstart. Filmen blev startet, da man observerede det første klare lys på turen nordpå fra Christchurch. Kameraet tog 10 billeder pr. sekund. Det tidspunkt, hvor billedet blev taget, er dog kun gætværk, da der er noget, der tyder på, at Crockett standse optagelserne adskillige gange mellem billede N-0, det første billede med ufo-indhold, og billede N-1766. Billede N-0 blev sandsynligvis taget mellem kl. 02.19 og 02.20, så billede N-1766 kan først være taget efter kl. 02.22 eller 02.23, men sandsynligvis før kl. 02.26.

Kameraets og filmens tekniske data er som følger: **Kameraet** var et Bolex H16RX, EBM-electric med et 16-100 mm zoom-objektiv, Kern Vario-Switer, indstillet på maksimum brændvidde, og $f/1,9$, fokuseringslængden var 1,9 gange lensens diameter. Kameraet var udstyret med en roterende lukker, der belyste filmen 160° ud af de 360° og kørte med en hastighed på 10 billeder i sekundet. Lukkeren var åben i 0,044 sekunder. Når kameraet stoppes, kan lukkeren stille sig i en hvilken som helst position, også delvis åben eller helt åben, hvorved den del af filmen, der befinder sig bag lukkeren, bliver belyst konstant. Hvis filmen bliver belyst af et meget svagt lys, bliver filmen eksponeret meget langsomt, hvorved enkeltbilledet ved fremkaldelsen bliver rødtligt.

Crockett bar kameraet på sin skulder under de fleste af optagelserne, hvilket betyder, at en del af enkeltbilledernes indhold kan skyldes, at kameraet er blevet bevæget.

Filmen var en Fujicolor 8455, en high speed farveomvendefilm med en følsomhed på 400 ASA, 27 DIN, og med en tendens til at være rødfølsom.

Da enkeltbillede N-1766 blev taget, var flyet på vej bort fra Christchurch med kursen 54° i forhold til sand nord, se fig. 2, og det ville have befundet sig i en højde på 2.000 til 3.000 m i en afstand af 25 til 45 km fra Christchurch, afhæn-

gig af hvornår enkeltbillede N-1766 helt nøjagtigt blev taget. Flyets hastighed var sandsynligvis omkring 340 km/t.

Sigtelinjen til det klare lys var, afhængig af de forskellige observatørers position, 20° til 60° mod højre i forhold til lige ud. Samtidig med at lyset kunne ses, registrerede flyets radar, der kørte i »mapped mode«, et mærkeligt mål. Både besætningen og passagererne var enige om, at radarmålet, mens det var på skærmen, befandt sig i samme retning som det klare lys.

Under hele observationen bevægede det visuelle mål og radarmålet sig mod højre, indtil det forsvandt fra flyets radar ved $+60$, højre side, som er radarens sweep-grænse. Radaren sweepede fra -60 , venstre, til $+60$, højre. Flyets besætning konkluderede, at radarmålet og lyset måtte være samme objekt. Radarmålet befandt sig i begyndelsen ca. 35 km fra flyet, der var ca. 15 km fra Christchurch. Lige før målet forsvandt ud af radarskærmen, var det kun 18-20 km fra flyet.

Ifølge kaptajnen, der var nærmest radarskærmen og derfor havde de bedste muligheder for at se den, beholdt objektet den samme azimuth, mens det nærmede sig flyet. Dette betyder, at det nærmede sig flyets kurs. Det var altså ikke stationært. Radar-azimuth'en var på det tidspunkt ca. $+30$. Da objektet var omkring 18-20 km fra flyet, ændrede både radarmålet og det visuelle mål azimuth mod højre, og til sidst blev lyset set i position kl. 3 i forhold til flyet, 90° til højre

for flyveretningen, men det blev ikke set mere på radarskærmen. Lyset forfulgte derefter flyet.

Den antagelse, at radarmålet og lyset var det samme objekt, er allerede blevet brugt til at vurdere lysets indre intensitet, da de nødvendige beregninger kun kan foretages ved hjælp af eksponeringsniveauet, når afstanden til lyskilden er kendt [7].

»&«-billedet er meget kraftigt eksponeret i hele sin udstrækning. På den originale film har man målt det lysfølsomme lags densitet, der strækker sig fra 0,18 på det kraftigst belyste sted til 0,39 på det mørkeste sted. Den gennemsnitlige films base er omkring 0,15, mens de mørke omgivelser på billedet er omkring 2,18. Filmens densitet er defineret som $1 - \log T$, hvor transmissionen T er et udtryk for den lysmængde, der passerer igennem det optiske system, der anvendes ved testen, uden anvendelse af film, divideret med den lysmængde, der passerer igennem det optiske system med film isat.

Billedets farve er klart gyldengult eller svagt orange, når der ses bort fra de stærkt overeksponerede dele, densiteten er mindre end 0,2, der er hvide, ingen farve. Tager man middelværdien af billedets eksponerede dele, og den fra radareren anslåede afstand til objektet, må lyskildens styrke have været mellem 2×10^5 candela, cd, og 2×10^6 cd, afhængig af, hvornår billede N-1766 helt nøjagtigt blev taget. Til sammenligning kan nævnes, at en 10.000 Watt lampe uden reflektor har en styrke på 26.000 cd.

Forklaringer på »&«-billedet

»&«-billedet er, som de andre eksponerede billeder, dannet ved, at kameraet og lyskilden har bevæget sig i forhold til hinanden, mens kameraets lukker stod åben. Da kameraet var anbragt på Crocketts skulder, blev det flyttet rundt rent tilfældigt, og eksponeringstiderne varierede fra omkring 0 sekunder til meget lange eksponeringstider, fra flere sekunder til minutter.

De mange »røde« billeder er et tegn på meget lange eksponeringstider, hvor meget svage lyskilder er blevet langsomt eksponerede. Hvis kameraet blev brugt normalt, ville det tage 10 billeder i sekundet. Det betyder en eksponeringstid på 0,044 sekunder, og så er det svært at forklare, hvordan »&«-billedet er opstået, uden enten kameraet eller lyskilden har foretaget usædvanlige bevægelser, da der for »&«-billedet ellers kræves meget længere eksponeringstider end normalt.

I fig. 2.4, side 27, kan ses nogle almindelige billeder såvel som »&«-billedet. På enkeltbillederne 1753-1757 er det belystes udstrækning omkring 0,6 mm. Andre af de billeder, der er taget før nr. 1766, for eksempel nr. 1763 og 1764, er forholdsvis korte, de ligger mellem 0,3 og 0,4 mm. Det belystes udstrækning på de billeder, der følger efter 1766, er kort, fra tæt på 0 til ca. 0,1 mm. Det belystes

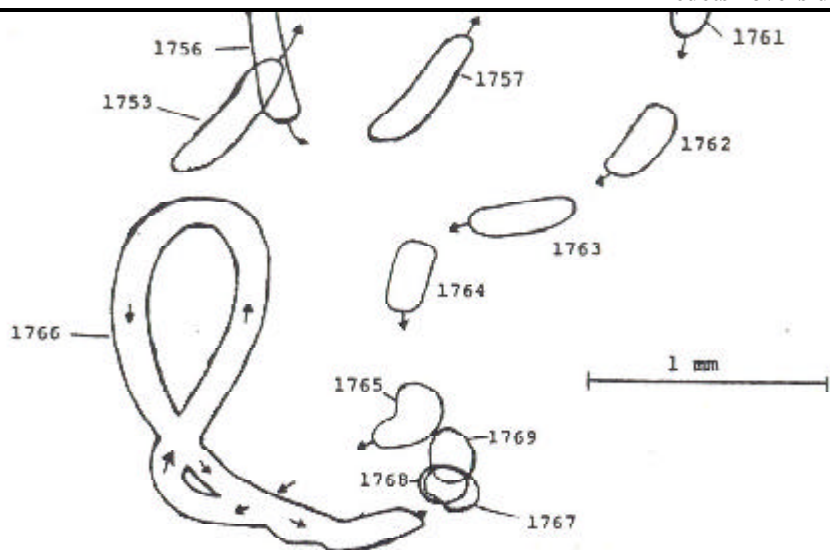

Fig 2.4. Bevægelsesmønster for »&«-billedet og de andre billeder, der blev taget på omtrent samme tid.

Pilene viser den relative bevægelse, der fandt sted fra det ene billede til det næste.

Pilene inden i det belyste på billede 1766 viser den formodede bevægelse i netop dette billede. Denne figur indeholder en tegning af det belyste på tolv af enkeltbillederne på Crocketts film. Tegningen er lavet på fri hånd efter det sete på et filmsforevisningslærred.

udstrækning på alle andre billeder end nr. 1766, repræsenterer kun almindelige kamerarystelser, hvis det antages, at lyset var stationært, og kan sammenlignes med de billeder, som Crockett tog af kendte lyskilder, lysene på landingsbanen.

I modsætning til normallængden på det belyste, er »&«-billedet langt, 4,1 mm, eller omkring 12 gange så langt, som de billeder, der blev taget før (1763 og 1764). Det er klart, at enten har den relative bevægelse mellem kamera og lyskilde været 12 gange større end normalt, eller også har lukkeren stået åben 12 gange så længe som normalt for et enkeltbillede.

Den ringe bevægelse, der kan ses på de billeder, som følger efter nr. 1766, viser, at den relative bevægelse mellem kamera og lys var næsten lig med 0. Det eksponerede på billede 1768 er næsten helt stationært, ingen bevægelse.

En forklaring, der har været fremme angående billede 1766, er, at kameraet har været stoppet ved billede 1766 i adskillige sekunder. Der er imidlertid en

del, der taler imod denne forklaring, for eksempel: **a)** hvis kameraet havde været stoppet så længe, ville det belyste spor have været meget længere, som det ses på de røde billeder, og **b)** den bagved liggende films densitet ville have været mindre end den tilsvarende på de efterfølgende billeder. Det viser sig nemlig, at det ikke er muligt at måle nogen forskel i densiteten på billede 1765 og 1766.

Resultaterne kan ses i fig. 2.5, hvor man også kan se resultaterne fra en scanning foretaget med et TV-densitometer. Systemets følsomhed er vist i den øverste del af tegningen. Bemærk størrelsesforskellen i densitetsmålingerne, da scanneren passerede grænsen mellem et baggrundsområde på filmen og et område på et neutralt stykke film med en densitet på 0,05. Dette område var placeret foroven.

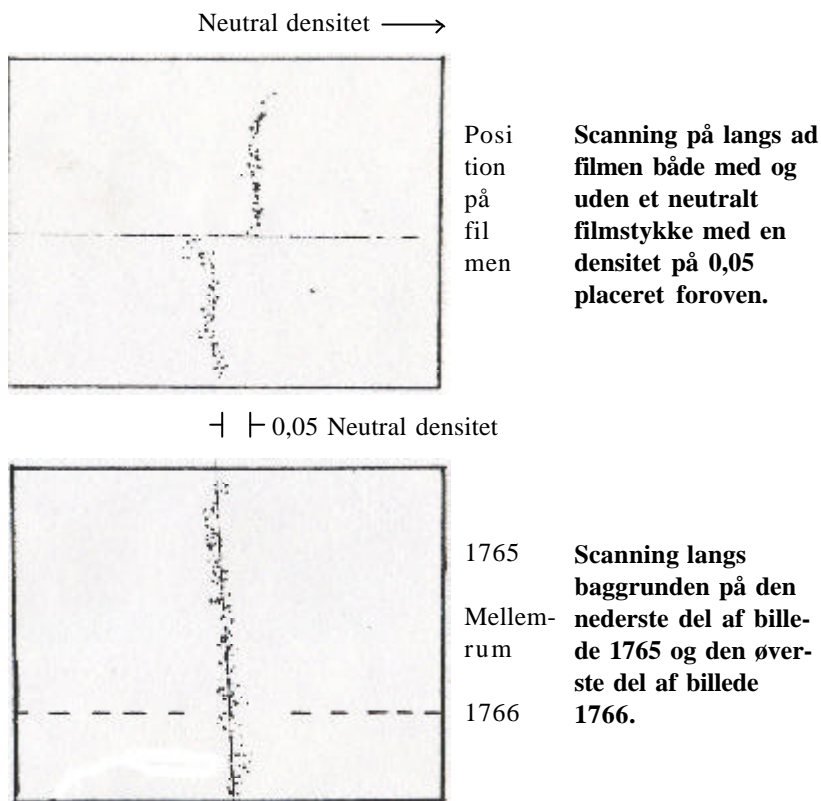

Fig. 2.5. Densitetsmåling på baggrunden i billede 1765 og 1766. De små prikker repræsenterer individuelle målinger af densiteten foretaget med et scanning-densitometer. Den svage hældning skyldes at densitometeret oplyste filmen meget svagt. Det har altså intet med densitetsmålingerne at gøre.

oven over Crocketts film. Da man scannede kontrasten, blev der ikke bemærket nogen særlig ændring i densitetsværdierne, da man passerede mellemrummet mellem billede 1765 og 1766. Af den grund konkluderer jeg, at da der ikke kan måles nogen densitetsforskel i baggrunden på billederne 1765 og 1766, kan lukkeren ikke have været åben i flere sekunder endsize minutter.

Det er usandsynligt, at der er en forsinkelse mellem det tidspunkt, hvor lukkeren lukkede efter billede 1766, og den igen åbnede for billede 1767, da »&«-billedets »hale« er næsten lige og peger direkte mod det eksponerede i billede 1767. Der ville ikke have været en så god sammenhæng mellem billederne, hvis der havde været et ophold mellem billede 1766's slutning og billede 1767's »begyndelse«, eller hvis Crockett havde holdt en pause i optagelserne.

Til sidst, hvis lukkeren havde været åben så længe som 0,5 sekunder, ville indholdet i billede 1766 snarere have været lige så lys som de længst eksponerede billeder. For at forstå det, må man tænke på, at filmens eksponering, densitet, er en funktion af det lys, der rammer filmen, fluxværdi, F , ganget med belysningstiden, T , og divideret med arealet, A , FT/A . Da billede 1766's bredde er tilnærmelsesvis den samme som de foregående billeders, er de relative arealer proportionale med den relative længde. Hvis for eksempel billederne 1766 og 1764 har samme eksponering, densitet, i hele deres relative billedlængde, vil FT/A værdierne være ens for de to billeder:

$$FT/A_{1764} = FT/A_{1766}$$

Da arealet er givet af BL , hvor B er bredde, L er længde og bredden næsten ens, er:

$$FT/L_{1764} = FT/L_{1766}$$

Hvis man antager, at lyskilden ikke ændrede sin egentlige intensitet, det vil sige, man antager, at den lyste med en konstant styrke, så er:

$$F_{1764} = F_{1766} \text{ og } T_{1764} = T_{1766}(L_{1764}/L_{1766})$$

Det vil sige, at hvis man antager, at lyset var konstant og eksponeringen, densiteten, den samme for de to billeder, ville eksponeringstiden for billede 1766 være den samme som for billede 1764 ganget med længdeforholdet. Da eksponeringstiden for billede 1764 var den normale på 0,044 sekunder, og da længdeforholdet er 12,5, må T_{1766} være 0,55 sekunder, hvis eksponeringsniveauet og lysets fluxværdi var det samme. Det betyder, at hvis lukkeren stod åben i 0,55 sekunder, og hvis lysets fluxværdi ikke ændredes, skulle »&«-billedet være lige så lyst som billede 1764, og ikke mindre lyst, som påpeget i begyndelsen af dette afsnit.

Der er ingen grund til at tro, at lyskildens styrke blev mindre i det tidsrum, hvor billede 1766 blev taget. Selv om lyset i perioder ændrede styrke på de foregående billeder, enten på grund af at flyet eller objektet passerede gennem skyer, foregik disse ændringer langsomt og var overstået længe før billede 1766. Der var ingen pludselige ændringer i lysstyrken på billederne efter billede 1766. Jeg må derfor konkludere, at den kendsgerning, at »&«-billedets eksponering var betydeligt lavere end billede 1764's eksponering og andre billeder i fig. 2.4, betyder, at kameraets lukker har været åben betydelig mindre tid end 0,55 sekunder, selv om det er svært ud fra densitetsmålingerne alene at fastslå hvor meget mindre, da værdierne i formlen FT/A er meget uliniære og billedet var overeksponeret.

Med grundlag i de foregående analyser og med baggrund i kameraets mekaniske inertie, der får det til at køre med næsten konstant hastighed, må jeg konkludere, at for billede 1766's vedkommende var lukkeren åben den normale tid 0,044 sekunder.

Denne konklusion betyder, at den relative bevægelse, der er udtrykt ved »&«-billedets længde, må have foregået med en meget høj hastighed. Det næste spørgsmål, der må besvares, er følgende: Kan nogle højst mærkværdige bevægelser med kameraet have dannet billedet, eller skyldes det helt eller delvist, at lyskilden flyttede sig? Da observatørerne ikke rapporterede, at lyskilden foretog nogle hurtige bevægelser, må det, når der tages hensyn til de visuelle data, som observatørerne huskede, subjektive data, formodes, at billedet er opstået som en følge af kamerabevægelser.

Den relative bevægelse i billede 1766 fandt imidlertid sted indenfor et tidsrum, der var mindre end $1/20$ sekund. Dertil kommer, at bevægelsen kun var 13 milliradianer, mr , i det vertikale plan. Denne vinkelstørrelse er kun 1,5 gange månens vinkelstørrelse. Dette svarer til, at lyskilden på billede 1766 foretog en meget hurtig, men også meget lille bevægelse, hvis kameraet ikke blev bevæget. Det er muligt, at observatørerne har overset en sådan lille og hurtig bevægelse, eller, hvis de så den, og hvis den fandt sted en eller nogle få gange under observationen, kan de have glemt den, da deres hukommelser var »overfyldte« efter nattens begivenheder.

Hvis vi accepterer den mulighed, at lyskilden foretog en lille og ret hurtig bevægelse, der hverken blev set eller erindret af observatørerne, må vi finde beviset på, at kameraet ikke blev bevæget, da »&«-billedet blev taget.

På et tidligt tidspunkt i undersøgelserne kom jeg ind på, at billedet kunne være opstået som følge af, at kameraet stødte mod noget i flyet, selvom kameramanden hævdede, at han var meget omhyggelig med ikke at støde kameraet ind i noget. Min forklaring er baseret på, at der på filmen er noget, der tyder på, at kameraet blev bevæget temmelig hurtigt lige før billede 1766 blev taget. Indholdet i billede 1743 og de foregående er på det samme område af billedet, som de

billeder, der kommer efter »&«-billedet. Fra billede 1744 til 1750 bevæger det afbillede sig op mod billedets overkant, og mellem 1750 og 1761 bevæger det sig ovenud af billedet flere gange.

Som det er vist i fig. 2.4, bevæger det afbillede sig igen nedad fra billede 1761 og ender med at være på samme sted som på billede 1743. Hvis man formoder, at lyskilden var stationær, og ikke først flyttede sig opad og derefter nedad i løbet af 2 sekunder, ca. 20 billeder, ville bevægelsen være opstået ved, at Crockett først vippede kameraet nedad, og da han opdagede, at objektet var forsvundet ovenud af billedet, forsøgte han at bringe kameraet tilbage til den oprindelige position. Hvis man tager kameraets, filmmagasinet og 100 mm objektivets vægt i betragtning, er det ikke overraskende, at Crockett ikke kunne holde det helt stille.

Det er muligt, at Crockett, da han forsøgte at bringe kameraet tilbage til udgangspositionen, i løbet af et sekund, stødte på et eller andet. Ved det bump kan der være sket noget i kameraet eller objektivet, for eksempel en strukturel oscillation, som for eksempel hvis linserne blev vredet lidt i en retning, mens kameraet blev vredet lidt i en anden. Sådanne en hypotetisk strukturel oscillation ville være hurtig og afdæmpet, hvilket vil sige, at bevægelsen ville foregå meget hurtigt, men ikke ret længe. Desværre er der ikke blevet foretaget nogen forsøg med Crocketts kamera eller et lignende kamera, så man kunne fastslå, om sådanne strukturelle oscillationer var mulige.

Hvis man formoder, at et bump har frembragt en kortvarig strukturel oscillation, hvad kan Crockett så være stødt ind i? Han sad bag andenpilots sæde i højre side af flyet, så man kan godt antage, at han stødte mod andenpilots sæde. Hans objektiv befandt sig imidlertid til højre for sædets bagside, og den bevægelse, der kan ses fra billede 1765 til 1766, viser, at kameraet blev bevæget mod højre, eller bort fra sædet, når man antager, at lyskilden var stationær.

Fra Crocketts egen forklaring på, hvor han var placeret med Fogarty på sin højre side, viser det sig, at han ikke var tæt nok på flyets højre side, til at objektivet kunne støde mod vinduet. Dertil kommer, at Crockett påstår, at han ikke på noget tidspunkt lod objektivet røre vinduet. Derfor er det stadig et mysterium, hvad kameraet kunne være stødt ind i, og som var kraftigt nok til at lave en strukturel oscillation af den type, der kunne frembringe »&«-billedet.

Med baggrund i dette lader jeg mine formodninger, og det er kun formodninger, stå alene uden nogen eksperimentelle beviser. Det ville være rart, om man kunne invitere Crockett om bord igen med sit kamera, og så forsøge at genskabe omstændighederne omkring flyveturen. Desværre er der ikke noget, der tyder på, at en sådan rekonstruktion nogen sinde vil finde sted.

Richard F. Haines har foretaget nogle forsøg for at løse problemet. Han brugte et lettere kamera og fløj i et lettere fly, ud fra den betragtning, at **a)** det er lettere at få et let, mindre tungt, kamera til at vibrere, og **b)** et lettere fly er mindre stabilt end det Argosy fragtfly, som Crockett fløj med. I den følgende artikel kan

man læse om Haines resultater: Han var ikke i stand til at frembringe et billede, der bare lignede det omtalte, selv om han med fuldt overlæg rystede kameraet.

Den ukendte lyskildes relative bevægelse

Hvis man antager, at »&«-billedet opstod som følge af, at det kun var lyskilden, der bevægede sig, og hvis man antager, at afstanden til lyskilden kan sammenlignes med afstanden til det radarmål, der blev registreret i flyet, lad os sige 18 km, er det muligt at beregne, hvilken slags bevægelse, projiceret til flyet på en afstand af 18 km, »&«-billedet repræsenterer. Loopets længde er 4,1 mm målt på filmen, hvilket svarer til:

$$4,1 \text{ mm} \times 18 \text{ km}/100 \text{ mm} = \underline{740 \text{ m}} \text{ 18 km fra flyet.}$$

Middelhastigheden svarer til:

$$740 \text{ m}/0,044 \text{ sek.} = \underline{16.770 \text{ m/sek.}}$$

hvilket er meget tæt på »meteorhastighed«.

Den øverste del af loopets radius er, målt på filmen, ca. 0,25 mm, eller:

$$(0,25/100) \times 18.000 \text{ m} = \underline{45 \text{ m}} \text{ på en afstand af 18 km fra flyet.}$$

Antager man, at hastigheden konstant var 16.770 m/sek., mens lyskilden foretog loopet, er den radiale acceleration i den øverste del af »&«-billedet:

$$v^2/r = 16.770^2/45 = 6,3 \times 10^6 \text{ m/sek.}^2,$$

hvilket svarer til omkring 640.000 G, det vil sige 640.000 gange tyngdeaccelerationen ved jordens overflade, som er 9,8 m/sek². Var afstanden til lyskilden mindre end 18 km, er den anslåede hastighed og acceleration selvfølgelig mindre. Den anslåede hastighed og acceleration er selvfølgelig også mindre, hvis »&«-billedet er opstået som følge af, at både kameraet er blevet rystet, og lyskilden har bevæget sig.

Lyskildens facon og størrelse

På film er en lille lyskilde altid større, end den er i virkeligheden. Dette skyldes diffraktion, lysets og elektroners afbøjning, og aberration, afgang eller linsefejl. Derfor er det svært at beregne lyskildens størrelse i dette tilfælde, især da en lille lyskilde afbildes større, jo kraftigere lyset er.

Når man undersøger loop-billedet og de efterfølgende billeder, bemærker man følgende interessante ting: **a)** »toppen« af loopet er smallere end de nærliggende vertikale »sider«, selvom eksponeringsniveauet er større i toppen end i siderne; og **b)** billede 1768, der blev taget, mens kameraet, eller objektivet, tilsyneladende var fuldstændig i ro, er nærmest ellipisk.

Hvis lyskilden kun havde været en lysplet, hvilket vil sige, at lyskilden var så lille, at kameraet knapt kunne registrere den, ville billedet have været fuldstændig rundt. At billedet blev elliptisk, kan skyldes afbøjning af lysstrålen enten i kameraet eller i flyvinduet. Imidlertid er billederne af kendte »lyspunkter« - lysene langs landingsbanerne i Wellington og Christchurch fotograferet, mens flyet var adskillige kilometer fra lufthavnene - hovedsageligt runde. Dette antyder, at forklaringen er, at billede 1768, og andre, er elliptiske og ikke skyldes optisk aberration.

At lyskilden tilsyneladende er elliptisk kan ses i loopet på billede 1766, hvis man sammenligner lyssporets bredde i loopets vertikale dele med de horisontale dele i toppen.

Hvis lyskilden var et punktllys, eller fuldstændigt rund og med en sådan størrelse, at kameraet kunne registrere den, ville alle dele af loopet have samme bredde, bortset fra de steder, der er blevet bredere som følge af, at et kraftigere lys får billedet til at blive større. Altså, hvis lyskilden enten var cirkelrund eller et »punkt«, må loopets top, der er lysere end siderne, være bredere end siderne. Men den kendsgerning, at loopets top er smallere end siderne, kan forklares, hvis lyskilden var elliptisk og af en sådan størrelse, at det optiske system og filmen kunne registrere den.

Hvis lyskilden var elliptisk og holdt sin hovedakse horisontalt under loopet, ville loopets vertikale dele være bredere end de horisontale. Forholdet mellem den venstre side af loopets bredde og den øverste del er omkring 1:4. Dette stemmer meget godt med forholdet mellem den horisontale bredde og den vertikale på det, der ses på billede 1768, hvor det er 1:5. Disse forhold kan dog kun anslås ret løseligt, da det er svært at fastslå helt nøjagtigt, hvor billedets »kanter« er efter den kraftige forstørrelse, der har fundet sted med henblik på analysen, se for eksempel kanterne på billedet i fig. 2.3.

Da de horisontale/vertikale forhold i billede 1766 og 1768 er næsten ens, vil jeg konkludere, at lyskilden faktisk var elliptisk med et forhold mellem akserne på omkring 1:4 til 1:5. En logisk konsekvens af denne konklusion er, at det optiske system virkelig registrerede lyskildens facon, og det affotograferede i billede 1768 er en geometrisk gengivelse af den aktuelle lyskildes størrelse.

Det geometriske forhold tillader en beregning af lyskildens størrelse ud fra billedets størrelse, hvis kameraoptikkens brændvidde og afstanden til lyskilden er kendte. I dette tilfælde var brændvidden 100 mm. Afstanden til lyskilden kan man kun gætte sig til ud fra det objekt, der blev set på flyets radar. Denne afstand

kunne have været omkring 18 km. Lyskildens bredde, den venstre del af loopets vertikale del, i fig. 2.3 er omkring 0,12 mm, så størrelsen ved 18.000 m vil være:

$$18.000 \text{ m} \times 0,12/100 = \underline{21,6 \text{ m}} \text{ eller ca. } \underline{22 \text{ m.}}$$

Dette var lyskildens omtrentlige bredde, og dens højde, det vertikale mål, er bredden delt med det elliptiske forhold eller:

$$22/1,45, \text{ altså } \underline{\text{ca. } 15 \text{ m.}}$$

De aktuelle mål kunne meget vel være mindre, da billedets størrelse, som tidligere nævnt kan være for stor på grund af lyskildens styrke.

Jeg har tidligere anslået bredden til at være ca. 18 m og højden ca. 12 m [7].

Konklusion

Når det fotografiske bevis tages i betragtning, må jeg konkludere, **a)** at »&«-billedet blev skabt på 0,044 sekunder, og **b)** at kameraet langsomt blev rettet opad kort før, at »&«-billedet blev taget, og kameraet stødte mod et eller andet. Dog må punkt **b)** betragtes som et »svagt« punkt i konklusionen, da der ikke findes et eksperimentelt bevis på, at et bump med kameraet kunne have frembragt dette loop-billede. Der er heller intet i Crocketts udsagn, der tyder på, at hans kamera stødte ind i noget, absolut intet. Dertil kommer, at Richard Haines' eksperimenter lader antyde, at det ved at ryste eller bumpe med kameraet er meget svært at frembringe et så komplekst billede af et loop på et enkeltbillede. På den anden side kan resultaterne af Haines' eksperimenter ikke betragtes som absolut konklusive, da han ikke havde Crocketts kamera at arbejde med. Efter min mening er spørgsmålet om, hvordan »&«-billedet opstod, stadig ubesvaret.

Hvis en eller anden kunne bevise, at »&«-billedet ikke blev dannet ved kamerarystelser alene, ville billedet 1766 i sig selv være et bevis på, at Crockett filmede et ufo, når man tager indholdet i omgivelserne i betragtning. At det ikke lykkedes at bevise, at billedet er opstået som en følge af, at lyskilden har bevæget sig, betyder ikke, at lyskilden ikke var et ufo.

Andre beviser, de visuelle og fotografiske, antyder, at lyset var et resultat af en anormal hændelse. Observatørerne havde det indtryk, at lyset fulgte efter flyet i en periode, indtil flyet drejede mod højre i retning af lyset, se fig. 2.2. På dette tidspunkt »reagerede« lyset ved at bevæge sig bort fra flyets kurs. Lysstyrken og farven på det fotograferede antyder, at lyskilden var klar gul/hvid eller klar svag orange. Ingen af de kendte lyskilder i området passer sammen med disse farver. Der lå godt nok en blækspruttefiskerbåd med lysene tændt, men selv om dens lys var kraftige nok, passede farven ikke. Der var heller ikke andre kendte både på

fiskeri i området på det tidspunkt, hvor observationen fandt sted [9, 10]. Og selvfølgelig kan en blækspruttefiskerbåd heller ikke følge efter et fly.

Litteratur

1. Allan Hendry. *International UFO Reporter* vol. 4, nr. 1, juli 1979, side 2; og *International UFO Reporter* vol. 4, nr. 2, august 1979, side 3 (CUFOS).
2. Bruce S. Maccabee. *The MUFON Journal* nr. 135, maj 1979 og nr. 136, juni 1979 (MUFON).
3. Bruce S. Maccabee og W. Ireland. *The MUFON Journal* nr. 146, april 1980 og nr. 147, maj 1980 (MUFON).
4. Bruce S. Maccabee. *The GSW Bulletin*, august 1979 og december 1979, Ground Saucer Watch.
5. Bruce S. Maccabee. *The Encyclopedia of UFOs*, redigeret af Ronald Story, Doubleday and Company, Garden City, New York, 1980, side 393.
6. William Startup og N. Illingworth. *The Kaikoura UFOs*, Hadder and Stoughton, LTD, Auckland, New Zealand, 1980.
7. Bruce S. Maccabee. »Photometric Properties of an Unidentified Bright Object Seen off the Coast of New Zealand«, *Applied Optics* vol. 18, 2527. 1979.
8. W. Ireland og M.K. Andrews, »Photometric Properties of an Unidentified Bright Object Seen off the Coast of New Zealand: Comments«, *Applied Optics*, vol. 18, 3889. 1979.
9. Bruce S. Maccabee. »Photometric Properties of an Unidentified Bright Object Seen off the Coast of New Zealand: Author's Reply to Comments«, *Applied Optics* vol. 19, 1745. 1980.
10. W. Ireland. »Unfamiliar Observations of Lights in the Night Sky«, *Physics and Engineering Laboratory Report 659*, Department of Scientific and Industrial Research, Lower Hutt, New Zealand. NB. Denne reference er gengivet i ref. 3.

På dansk er New Zealand ufo-filmen grundigt omtalt i:

UFOer over New Zealand, Kim Møller Hansen, SUFOI 1980.

UFO-NYT nr. 5, 1982 side 28-36.

UFO-NYT nr. 5, 1983 side 33.

New Zealand ufo-ilmen: Filmeksperimenter og øjenvidneberetninger

Af Richard F. Haines

Dette kapitel indeholder et kort resume af nogle udvalgte målinger og andre aktiviteter med relation til den formodede ufo-observation, der fandt sted fra et fly ud for den sydlige af de new zealandske øers østkyst 31. december 1978.

20. februar 1979 modtog jeg en 140 m. lang 16 mm kopi af den originale film til analyse. Kopien var lavet på en Kodak 7242 film efter en negativ kopi af originalfilmen, der er en farveomvendefilm, altså en positiv transparent film.

De to analyser, som jeg vil omtale, er: et forsøg på at reproducere det interessante »ottetal«, der er på billede N-1766, og en rum/tid bestemmelse af de enkeltbilleder, der er hen mod slutningen af filmen. Her blinker det uidentificerede lys i en periode på ca. 20 sekunder og synes at oscillere i et bestemt vertikalt plan. Jeg kommer også med en omtale af observationen, sådan som tre af de fem øjenvidner i flyet opfattede den. Jeg havde nemlig den fornøjelse at få en længere snak med dem om observationen og detaljer fra den.

»Ottetals«-billedet

Billede N-1766 er virkelig interessant, og især når man ser på det ud fra den kendsgerning, at de tidlige mikrodensitometer-analyser, som Maccabee udførte på dette billede og de foregående, viste, at den optiske densitet var den samme på begge billeder. Hvis, som Maccabee mener, at kameraets roterende lukker har været åben længe nok til, at det fjernede lys har kunnet lave den mærkelige figur, må man nok formode, at den udstrålede energi, lyset, der har ramt filmen via objektivet, må have været af en sådan styrke, at den har kunne påvirke den optiske densitet i både dette og det foregående billede. Sådan foregik det dog ikke; det var ikke en åben lukker, der forårsagede det mærkelige billede.

En anden mulig forklaring er, at lyskilden var stationær, og kameraet foretog en ekstrem hurtig og kompleks bevægelse under den 0,044 sekunder lange eksp-

nering! Kameramanden har måske foretaget en hurtig bevægelse, eller hans teleobjektiv er måske uventet stødt ind i noget i flyets cockpit.

Da jeg gerne ville efterprøve netop denne teori, gjorde jeg et forsøg på at lave et lignende billede, mens jeg befandt mig i et fly, hvor de fotografiske forhold var tilnærmelsesvis de samme. Der blev anvendt en film med samme følsomhed samt et kamera med samme lukkerhastighed.

Som lyskilde brugte jeg Lick Observatoriets reflekterende kupler. De blev fotograferet i en afstand på 15 til 20 km, mens flyet befandt sig i en højde på 1.500 m. Forsøget blev udført i et en-motoret Cessna fly, der fløj med en nominel hastighed på 190-230 km/t. Kameraet blev holdt i hånden.

Under forsøget blev kameraet både stabiliseret, så godt det lod sig gøre, rystet så hurtigt det var muligt uden dog at berøre flyets vindue, og til sidst blev objektivet støttet mod flyets vibrerende vindue. Billederne blev taget en klar og solrig dag omkring middag, og begge de runde kupler reflekterede sollyset, som om de var optiske punktllys.

Forsøgsresultaterne viste klart, at de mest komplekse klatter, det var muligt at lave, havde en facon som et »L«, eller, som i andre tilfælde, et »J«. Klatternes længste dele var som regel 10 til 15 gange større end den korteste del, »bred- den«. Det lykkedes ikke i et eneste tilfælde at lave hverken en kompleks eller simpel lukket figur.

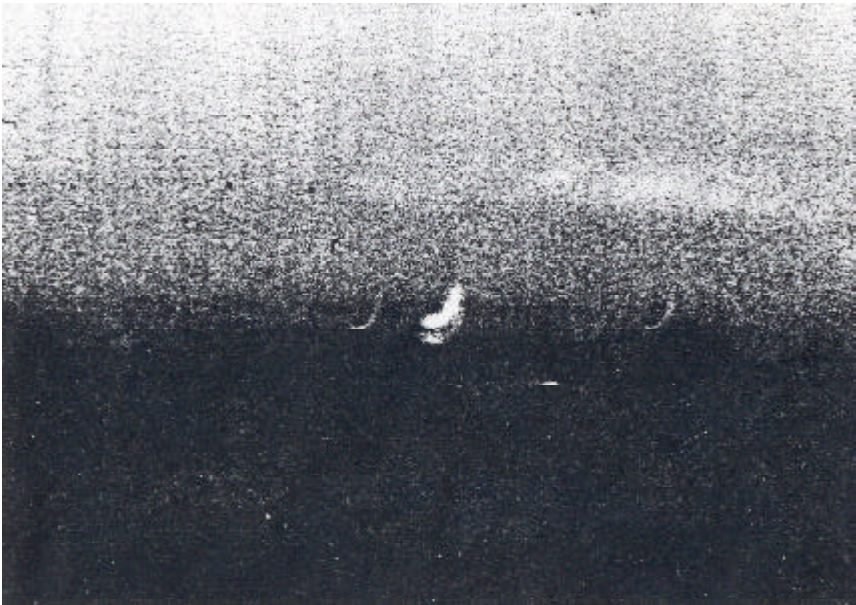

Fig. 3.1. Billede af et fjernt punktllys lavet ved bevidst at ryste kameraet.

I figur 3.1 ses den største figur, det lykkedes at lave. De mørkere bakker kan ses nederst i billedet. Hver af »J«-figurerne stammer fra det sollys, der blev reflekteret i observatoriets kupler.

Dette og de andre fotografier blev taget med et Nikkormat 35 mm spejlrefleks-kamera forsynet med et Soligor C/D Auto Lens, 80 til 200 mm, zoomobjektiv indstillet på maksimum brændvidde, 200 mm, f/3,5, og en åbningsvinkel på 12. Kameraets og objektivets totalvægt var 1,86 kg. Lukkerhastigheden var 1/30 sekund, og filmen var en Kodachrome 25 med normal fremkaldelse.

Når det ikke var muligt at lave et billede, hvis længde og kompleksitet bare tilnærmelsesvis kunne sammenlignes med billede N-1766, når der blev brugt et kamera/objektiv med en vægt på 1,86 kg, er det komplet uforståeligt, at det kunne lade sig gøre med et 19 kg håndbåret Bolex H 16 filmkamera med et 100 mm objektiv. Kameramanden, Crockett, fortalte mig, at han ikke stødte mod flyvinduet med hverken kameraet og objektivet.

Mens en lille del af »ottetals«-figuren sandsynlig vis skyldtes, at kameraet er blevet bevæget, som det er tilfældet med mange andre enkeltbilleder både før og efter dette særlige enkeltbillede, føler jeg mig overbevist om, at det fjerne objekt meget vel kan have foretaget et meget hurtigt positionsskift, muligvis i det vertikale plan i forhold til flyet. Da afstanden til det fjerne ufo-punktlys ikke kendes helt nøjagtigt, er det umuligt at beregne, hvor meget det har flyttet sig, selv om udbredelsesvinklen ved kameraet er kendt, se kapitel 2.

Et andet og meget interessant træk ved billede N-1766 er, at figuren er næsten midt i billedet, det vil sige figuren »8« synes at ende samme sted, som den begynder. Det kan man kun forvente af et punktlys, der drejer 360° rundt om en stationær rotationsakse. En sådan figur kan man meget let lave, hvis man sætter et lille lys fast på fælgen af et roterende vognhjul, mens kameraet bevæges hurtigt i det horisontale plan. Alt det skulle selvfølgelig have fundet sted, mens det ene billede blev taget. Dette forsøg på at forklare lyskildens bevægelse, bliver støttet af de resultater, der er i det følgende.

Billedets »on-off«-sekvenser

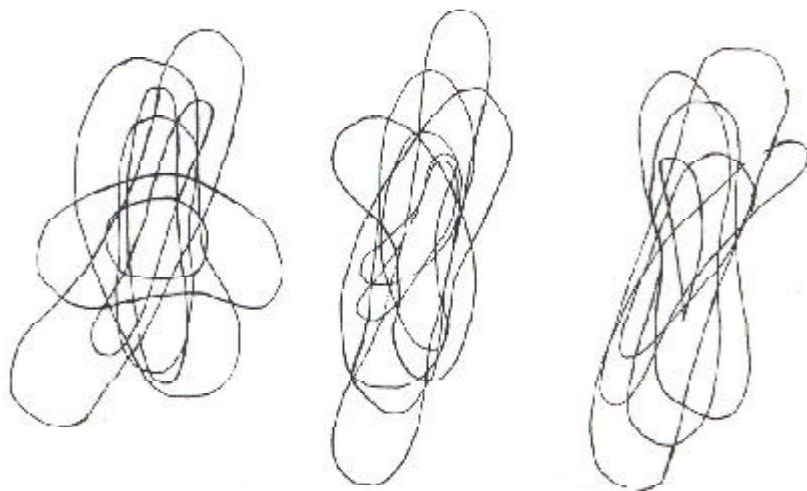
Hen mod slutningen af Crocketts film er der en serie på 280 enkeltbilleder, især N-4581 til 4860 i Bruce Maccabees skema, hvor et punktlys ser ud til at dukke op og forsvinde, eller blot at ændre intensitet ret så kraftigt. Jeg har, fuldstændig uafhængig af Maccabees analyser, også fastslået, at der finder en regulær ændring af lyskildens udbredelse sted. Denne udbredelse når sit maksimum 33 gange med en periode på ca. 0,85 sekunder pr. svingning. Det kan godt udelukkes, at det var en kondensatorafledning, der bestemte intervallerne, hvilket er meget almindeligt ved regelmæssigt blinkende lys, da, der som det ses i det følgende, er visse variationer mellem blinkene:

Nr. 2 til 3 (N-4593 og N-4603)	+10%
Nr. 3 til 4 (N-4603 og N-4610)	-10%
Nr. 5 til 6 (N-4618 og N-4628)	+12%
Nr. 11 til 12 (N-4671 og N-4680)	+11%
Nr. 12 til 13 (N-4680 og N-4688)	-10%
Nr. 14 til 15 (N-4697 og N-4706)	+14%
Nr. 23 til 24 (N-4774 og N-4782)	- 9%
Nr. 24 til 25 (N-4782 og N-4793)	+10%

De ovennævnte procenter repræsenterer den tidsmæssige afvigelse i forhold til middelperioden på ca. 0,85 sekunder.

Med udgangspunkt i de nævnte procentvise afvigelser kan man se, at afvigelserne i forhold til middelperioden ikke er regelmæssige. Nu kan de målte afvigelser have været et resultat af, at kameraets roterende lukker er åben 160 eller 44,4% af tiden, og et maksimum kunne have fundet sted, mens lukkeren var lukket. Lukkeren er lukket 0,055 sekunder mellem hver eksponering.

Enkeltbillederne fra den første del af de 280 billeder blev projiceret ud på et stort stykke papir og tegnet, så det var muligt at illustrere ændringen i deres udbredelse under disse on-off sekvenser. I almindelighed fulgte de næsten et liniært spor, som var næsten vertikal, toppen hældte knapt 15 mod højre.

N-4581 til N-4587

N-4588 til N-4594

N-4595 til N-4601
(på to af billederne var der intet)

Fig. 3.2. Det fotograferedes størrelse i on-off farveændringssekvenserne.

Figurerens højde er stort set fire til seks gange højere end de er brede. I løbet af hver on-off sekvens begynder figuren som et rødt punklys og vokser til et maksimum i størrelse og intensitet i løbet af fire til seks enkeltbilleder, alt imens den typisk bliver gulhvid og hot-dog formet. Derefter aftager den i størrelse og indtager, sædvanligvis, en anden rød farve.

Når disse figurer indkopieres på det samme sted på en sådan måde, at figurerens bevægelse elimineres, står det klart, at en stor del af de første ca. 50 enkeltbilleder, omkring 60% af de første 50 enkeltbilleder i sekvensen, stort set er vertikalt orienterede klatter, som det ses i fig. 3.2.

Der blev fundet en del tåreformede og runde figurer i de 50 enkeltbilleder, der udgjorde den første serie. Figurerens størrelsesændringer fra billede til billede er muligvis et resultat af en ændring i det udsendte lys' styrke, da der for de små punktllys gælder, at de vokser i størrelse samtidig med, at lysets intensitet stiger. Af den grund kan man godt formode, at de mindre figurers farve, facon og størrelse svarer ret godt til ufo-kildens. Yderligere kommentarer til dette må dog vente, til der er foretaget en detaljeret analyse.

Lidt om observatørerne

Da jeg har haft mulighed for at tale med tre af de fem øjenvidner, der var om bord i flyet, synes jeg, at jeg vil bringe nogle af mine iagttagelser.

Kaptajn W.E. (Bill) Startup og hans kone Shirley besøgte mig og min familie to gange i løbet af 1980. Startup er ubestrideligt et meget troværdigt og erfarent øjenvidne, når det gælder alle former for visuelle fænomener set fra luften. Da observationen fandt sted, var Bill 46 år, hvor af han havde fløjet de 23. De seneste 14 år har han fløjet for Safe Air Ltd. i Blenheim.

Jeg var imponeret over Bills måde at beskrive betjeningen af både basissystemet og det sekundære flysystem i hans fire-motorede turbo-prop fly. En mand, der kan give en så omfattende beskrivelse, må også være et øjenvidne, der kan huske detaljer. Bill er en af den slags piloter, der overholder cockpit-disciplinen meget punktlig, hvilket er et vigtigt træk hos en succesfuld pilot. Bill og hans andenpilot, Robert Guard, havde rent professionelt alt for meget at tabe ved at deltage i et fup-nummer, så alt tyder på, at han virkelig så de anormale lys, han beskriver i sin bog „The Kaikoura UFOs”, Hodder & Stoughton, Auckland, 1980.

Quentin Fogarty og jeg talte sammen i to dage, 17. og 18. juli 1980, om hans oplevelser under observationen. Quentin er en professionel, udforskende journalist, der var på en officiel nyhedsopgave. Han var ikke ude at jage ufoer, men snarere ude for at producere et nøjagtigt og meningsfyldt TV-nyhedsindslag. Jeg synes, at han er en varm og oprigtig person, der, da jeg spurgte, om han kunne tænke sig at gøre det om, svarede: „... på ingen måde, og jeg ønsker det heller ikke for andre”. Men hvorfor var Fogarty og de to andre om bord på fragtflyet

den nat? TV kanal 0, nu kanal 10, i Melbourne, Australien, som Quentin arbejdede for, havde givet ham til opgave at filme flyets indre og omgivelserne som baggrundsmateriale for en anden ufo-observation, som to andre piloter ved Safe Air Ltd. havde haft. Den observation fandt sted under en flyvning mellem Blenheim og Christchurch tidligt om morgenen 21. december 1978 mellem kl. 16.38 og 16.50 Greenwich Mean Time. Under observationen havde man på flyets vejr-radar også kontakt med et klart, blinkende objekt, ufo, men det fik ikke samme verdensomspændende offentlige omtale som observationen 31. december.

I lyset af den radar/visuelle kontakt, der fandt sted 21. december, og hvor både fly- og jordradar var indblandet, er det ikke overraskende, at Quentin og hans folk var så godt udstyret, da de var om bord på flyet for at lave en nyhedsreportage om den tidligere observation. Jeg tror, at deres histories pålidelighed forstærkes af de erklæringer om, at kameramanden David Crockett ikke var forberedt på at fotografere nattelys uden for flyet og derfor rent erfaringsmæssigt måtte gætte sig til kameraets indstilling. Han havde kun planlagt at tage en serie billeder af omgivelserne og resten af flyets indre. De følelsesmæssige udbrud, der blev optaget på båndet, underbygger hændelsens pålidelighed. Det personlige indtryk, jeg dannede mig af Quentin Fogarty under vores møder, forstærkede blot, hvad jeg troede i forvejen, nemlig at han fortalte sandheden, som han opfattede den. Han så også bort fra den journalistiske frihed, som han havde til at ændre på beretningen i stedet for at bringe kendsgerningerne. Dermed ikke sagt, at han ikke var under påvirkning af visse optiske illusioner, som alle i et fly kan være genstand for, især under krængninger. Min undersøgelse af disse omstændigheder viste, at de har spillet en meget lille rolle, især under flyvningen mod nord fra Christchurch, da flyet drejede til højre og derefter til venstre.

Det tredje øjenvidne, jeg interviewede, var kameramanden David Crockett. Det interview fandt sted i San Francisco 7. juni 1979. Jeg dannede mig et indtryk af hans personlighed og professionelle baggrund, der begge kan spille en vigtig rolle, når man skal bedømme en persons troværdighed. David tager sit arbejde meget alvorligt. Det ser ud til, at han gjorde sit bedste under de kaotiske forhold, der var i flyet den nat. Han foretog nogle gode vurderinger, da han indstillede optagelseshastigheden for at få nogle gode billeder af det klare lys. Han begik godt nok også nogle fejl, da han skulle fokusere objektivet, fejl man ikke vil forvente, hvis det hele var svindel eller mindre ophidsende. Hans beskrivelse af sin psykologiske, fysiologiske og mentale tilstand i ugerne efter hændelsen er i overensstemmelse med et meget typisk øjenvidne syndrom.

Kort fortalt fandt jeg, at de tre øjenvidner til denne bizarre hændelse var klart tænkende og oprigtige mennesker. De havde alle i det lange løb mere at tabe end at vinde ved at lave et svindelnummer. Kaptajn Startup var af de grunde jeg tidligere har nævnt, det bedste og mest objektive, vidne jeg har interviewet, når det drejer sig om at viderebringe de grundlæggende detaljer om, hvad der skete.

Kapitel 4

Ufologien i Europa kontra Amerika

Af Edoardo Russo og Gian Paolo Grassino

I begyndelsen af 1990'erne så mange vesteuropæere frem mod 1993, hvor nogens drøm og andres mareridt gik i opfyldelse. 1. januar 1993 åbnede det europæiske fællesskab for Det indre Marked. Hvad ville det betyde for det daglige liv og den europæiske ufologi? Findes der en fælles europæisk ufologi? Eller vil en fælles europæisk ufologi se dagens lys? Hvis man ser på, hvad der har været trykt i de europæiske ufo-tidsskrifter, vil man hurtigt svare nej. Forskellene er slående.

Den største grund til det er nok sprogbarrieren. I de 18 vesteuropæiske lande tales 14 forskellige sprog, og ofte har lokale ufologer svært ved at forstå andre sprog end deres eget. Man finder også hurtigt historiske forskelle. Visse nationale ufologer har ofte haft en ledende rolle, da deres sprog, engelsk og fransk, tales over en stor del af jorden. Det har også bevirket, at det var deres syn på ufo-problematikken og forskningen, der var den fremtrædende. Andre forblev sig selv nærmest, så de selv, og hvad de stod for, har været meget lidt kendt.

Det sidste er for eksempel tilfældet i Italien, og derfor vil det være en stor fordel, hvis man her betragter den verdensomspændende ufo-forskning uden at lade sig forstyrre af en national chauvinisme.

Særlige nationale områder har på visse tidspunkter været særligt interessante. For eksempel var det at betragte himmelen meget udbredt i England i 1960'erne, i Frankrig i 1970'erne og i Skandinavien i 1980'erne. UMMO-sagen gjorde kun et begrænset indtryk på ikke-spanske ufologer. Humanistisk ufologi var en specialitet for en lille engelsk gruppe i begyndelsen af 1970'erne. Jordlys-debatten har knapt nok forladt De britiske Øer.

Selv blandt helt specifikke UFO/IFO-typer er der forskelle: de oplyste lege-tøjsballoner siges at være skyld i så mange som 31% af de tyske observationer gennem de seneste 12 år, og fra det land rapporteres meget få landinger, mens en hel epidemi af »laser-stråler« gennem de seneste år har manifesteret sig i Italien. Franske kontaktpersoner er meget forskellige fra de italienske, og når man ser på ufo-bortførelser rundt om i Europa, vil man opdage, at rapporterne er meget forskellige både i kvantitativt og kvalitativt.

Det er vores mening, at vi ud over at vise de nævnte og andre forskelle og egenarter også vil vise, at europæiske ufologer har visse ting fælles. For at vise det, stiller vi den europæiske ufologi op mod den amerikanske. Med Amerika mener vi USA.

Vi vil fremhæve, at det ikke er vores mening at kritisere de amerikanske ufologer, da vi har meget stor respekt for deres arbejde. Faktisk kan man godt sige, at de italienske ufologer altid har været og altid vil være meget Amerika-afhængige. Så vi beder dem om at tilgive os, at vi bruger dem på en måde, der nogle gange kan være lidt kontroversiel, men vi gør det kun i en god sags tjeneste.

Den amerikanske ufologis historiske rolle

Ufo-fænomenet blev født i Amerika helt tilbage i 1947 og blev så senere »eksporteret« til Europa, hvor den første rigtige ufo-observationsbølge fandt sted i 1950. Nogle italienske ufologer siger i spøg, at de flyvende tallerkener kom til Europa som en del af Marshall-hjælpen sammen med tyggegummi, rock'n'roll-musik og alt det andet, der flød ind over os, da vi blev en del af imperiet.

Selve ufologien blev uden tvivl også født i USA. Og lige meget hvem, der vil skrive ufologiens historie, skal den indeholde navne som Arnold, Mantell, Keyhoe, Lorenzen, Ruppelt, APRO og NICAP. Og hvor ellers kan man finde Project Blue Book, UFOCAT og CUFOS?

Amerikanerne har altid været førende, når det gjaldt den videnskabelige ufologi: Jacques Vallée og J. Allen Hynek med deres terminologi og klassifikationssystemer, såvel som computeranalyser. På samme måde kom den første modstand mod ETH fra amerikanske forfattere som John Keel og Vallée. Tænk på hvad som helst fra 1950'erne og 1960'erne, igen førte USA an, mens Europa ikke bidrog med andet end Aime Michel og *Flying Saucer Review*.

Selv da ufo-fænomenet udviklede sig, skete det også i USA. Dagslysskiverne ankom der til i 1947, kontaktpersonerne først i 1950'erne, de »bløde« og fysiske nærobservationer sidst i 1960'erne og en bortførelsesepidemi midt i 1970'erne.

Følgelig blev perioden 1958-1964, hvad man kan kalde en »mørk tid«, fordi det var en periode med få amerikanske observationer, selv om der i samme tidsrum var store bølger i både Europa og Sydamerika.

Med andre ord, Amerika var et referencepunkt og en slags idealland for alle andre landes ufologer. Hvis der skulle ske noget, måtte det være der.

Hvad med Europa?

Men pludselig begyndte der at ske noget. Det kan have været inden for den »videnskabelige ufologi«, da Frankrig siden 1977 har været det førende europæiske land takket være de civile, videnskabelige ufo-undersøgelser, som GEPAN

udførte; men vi tror, at det snarere skyldtes den »parapsykologiske« ufologis betydning.

Mens Keel og Vallée talte for døde ører i Amerika, hvor den ikke-jordiske hypotese aldrig har mødt seriøs modstand blandt ufo-forskere, lyttede europæiske, og især engelske og franske, intellektuelle til dem. Det påvirkede i rette tid ufologien i de to lande.

For eksempel opfattede Englands MUFOP, nu Magonia, budskabet klart og tydeligt. Den humanistiske ufologi ændrede sig til, hvad man kaldte »ny ufologi« og blev senere beriget af populære forfattere som Jenny Randles, som har påvirket en hel generation af engelske ufologer. Størstedelen af de engelske ufologer er nu blevet så seriøse, at man kun meget sjældent blandt de mest aktive finder såkaldte »sande troende«, der tror, at ufoerne er fremmede rumskibe.

Som et andet eksempel på Vallées indflydelse, især hans bog *The Invisible College*, kunne ses midt i 1970erne, da den franske ufologi tog kurs i retning af det parapsykologiske, Pierre Vieroudy, Jean-Jacques Jaillat og Jean Giraud. Det havde en stor effekt på Michel Monnerie og andre nouvelles ufologues, der sidst i 1970erne ret pludseligt blev skeptikere. Deres tid gik, men inden da havde de sikret sig, at en ny generation af franske ufologer ikke var bundet af tro, men indtog en fordomsfri holdning, som øgede den videnskabelige troværdighed.

Selvfølgelig blæste der også revisionistiske vinde i Amerika på den tid, omkring 1980. Som gode eksempler kan nævnes bøger af Allan Hendry, Richard Haines og Alvin Lawson, og selv *MUFON UFO Journal* bragte skeptiske artikler af CSICOPs medlemmer såsom James Oberg. Men det var en helt anden »revisionisme«, mindre ideologisk og mere pragmatisk - noget af stor vigtighed, som vi senere vil få at se.

Visse forskelle mellem de to sider af Atlanten var meget tydelige så tidligt som i 1980, og det var ikke kun inden for ufologien. Læserne har uden tvivl læst eller hørt om, at »The American Empire«, som er et kulturelt begreb, er ude i en krise. Da vi ikke er sociologer, ved vi ikke helt sikkert, om det er sandt. Men på en eller anden måde er den amerikanske model ikke længere uimodståelig. Et interessant eksempel er den europæiske ungdomssubkultur, der efter mange årtiers stærk afhængighed af Amerika, omkring 1977 gik sine egne veje.

Hvad med den amerikanske ufologi-model? Som vi har nævnt, fulgte USA og Europa den samme kurs indtil et vist punkt, hvilket var at »opstille hypoteser«: Fra Marsiske udforskningsfartøjer til interstellare rejsende, fra ETH til parapsykologi, fra flyvende tallerkener til UFOer, og også IFOer.

Sådan er det ikke længere, for der er sket et og andet. Siden 1987 har det set ud som om, at den historiske cirkel har lukket sig selv, og ufologien er blevet noget mere firkantet, med en forskel: Europa forlod cirklen som en tangent, mens Amerika fortsætter rundt i den samme gamle karrusel.

Lad os forklare, hvad vi mener.

Amerikansk ufologi i dag

Whitley Striebers *Communion*, Budd Hopkins' fremmede bortførere, Gary Kinders bog om den svejtsiske kontaktperson Billy Meier, MJ-12's »kosmiske sløring«, Gulf Breeze foto-repeater tilfældet: vi europæere er forvirrede og overraskede over den amerikanske ufologi, som ser ud til at være på vej retur til 1950erne.

Her har vi igen disse støjende kontaktpersoner, nu bortførelsesofre; moderne udgaver af George Adamski med deres endeløse pladder om de vidunderlige og utrolige »rumskibe«; ufologer, der råber »regeringssløring«; og alle de andre amerikanske begreber, som vi har hørt utallige gange før. Amerikanerne diskuterer ting, som ikke har paralleller i Europa. I Europa har vi ingen nedstyrkede tallerkener, meget få bortførelsesofre, måske lige bortset fra i England, og næsten ingen regeringssløring. Kan man forestille sig den italienske regering have held med skjule noget som helst?

Går fortiden virkelig igen? Ikke just. Denne gang sker tingene på et helt andet niveau. De, der undersøger sløringsforsøg, har et meget effektivt våben: Loven om offentlighed i forvaltningen. Nu er det ikke længere et spørgsmål, om flyvevåbenet benægter ufoernes eksistens. Nu er det præsidentens nedsatte gruppe, Majestic-12, der ikke blot ved, at ufoerne eksisterer, men også ligger inde med beviset på det. Denne gang drejer det sig ikke blot om at undersøge Adamskis fotografier med en lup. Nu råder vi over højteknologiske fotoanalyseteknikker, som kan be- eller afkræfte for eksempel Gulf Breeze-billedernes ægthed. Kontaktpersonernes oplever ikke længere kun de fremmedes rævekager, men mærkelige ar og skyggegraviditeter.

Tiderne har selvfølgelig ændret sig, og alt er blevet mere moderne i 1980erne. Den »første generation« ETH var i 1950erne god, når det gjaldt dagslysskiver. Men nu, hvor der ingen ufo-rapporter kommer, har man hverken brug for en trigger-observation eller et tidstab. Alt, hvad vi har brug for, er blot en ringe frygt for, at en mistænkelig fremmed skal bortføre hukommelsen!

Af de grunde ser det ud til, at europæiske ufologer følger en helt anden linje i deres forskning end den, man kan læse om i de gamle ufo-tidsskrifter. Vi tror, den største forskel mellem 1950ernes og 1980ernes europæiske ufo-forskning er, at dengang »vidste« man, hvad tallerkenerne var. Nu er vi ikke mere så sikre i vores sag.

Dengang var ufologerne ikke så meget forskere, som de var folkeoplysere, der forsøgte at fortælle folk sandheden om de fremmede rumskibe. Hvor mange undersøgelsesrapporter fra 1950erne kan vi egentlig finde i vores arkiver? De fleste »klassikere« kan kun findes i bøger og UFO-blade, og det er yderst sjældent, at de indeholder de data, som vi i dag forlanger, at en ufo-rapport skal indeholde. Og alligevel, hvis vi skal bedømme visse nyere undersøgelsesrapporter, som vores amerikanske kolleger har lavet, er det meget tydeligt, at de fuldstændigt har glemt alt, hvad Hendry, Haines og Fowler har lært os om rapportoptagelse.

En anden vigtig ting er, at i den »nye« europæiske ufologi betragter vi ikke IFOer som »falske UFOer«. I Europa er IFOerne blevet accepteret som en del af fænomenet, mens vores oversøiske kollegaer stadig betragter dem som noget, man kan fodre papirkurven med: identificer dem, og skaf dig så af med dem.

Hvordan giver man en forklaring

Jenny Randles mener, at vi har to forskellige former for ufologi: en amerikansk, der stort set kun beskæftiger sig med bortførelses-rapporter, og en europæisk, der nærmest koncentrerer sig om IFOer og de humanistiske fagområder.

Hvordan kan det gå til? Vi kan ikke give sprogsbarrieren skylden, for selvom meget få amerikanske ufologer kan læse fremmede sprog, kan de i hvert fald læse de engelske ufologers bøger. Hvorom alting er: vi kan læse deres udgivelser og stadig følge dem, men vi er holdt op med det og er gået vores egne veje.

De amerikanske og europæiske ufologers grundholdning til hinanden er ikke så forskellig, som man skulle tro. Amerikanerne er tilbøjelige til at tro, at europæerne er alt for komplicerede i deres abstrakte ræsonnementer og med næserne i sky, i stedet for at være pragmatiske i omgangen med virkeligheden. Europæerne mener, at amerikanerne er lettroende, naive og overfladiske mennesker, der ikke kan se længere end deres egen næsetip.

Sådanne stereotype billeder er selvfølgelig primitive og utilstrækkelige, men der er dog der lidt sandt i dem. Amerikanernes praktiske, pragmatiske kultur er i modsætning til den mere teoretiske europæiske et udslag af forskellen mellem visse »revisionistiske« forfattere, som Richard Haines og Allan Hendry i USA, og Jenny Randles og den »nye franske bølge« i Europa. Det er derfor let for os at forstå visse amerikanske kollegers irritation over det, der for dem ligner grundløs intellektuel sludder.

Det problem illustreres ret godt af en udtalelse fra Budd Hopkins om, at „vi har ikke brug for bortførelses-teoretikere, men for bortførelses-undersøgere: kom og udfør det hårde arbejde i stedet for at sidde i den behagelige lænestol og filosofere.”

Det er rigtigt, at mange ufo-teoretikere ville have gavn af at deltage i rapportoptagelse og komme i »berøring« med fænomenet. På den anden side er det naivt bare at tage ud og interviewe observatører uden at have den mindste erfaring, med mindre man kun er ude på at få sin egen tro bekræftet.

Ironisk nok ser de ud til, at de bortførelses-undersøgere, der ikke tolererer, at deres medier får psykologisk hjælp, ikke er opmærksomme på, at de med deres holdning roder både dem selv og deres medier ind i det samme sociopsykologiske hængedynd, som de hævder, at deres europæiske kollegaer har i hovederne.

Det er også relevant at se på de forskellige roller, som massemedierne i USA og Europa spiller. Mediernes holdning til folk og folks holdning til medierne er

meget forskellig. Man fortæller os for eksempel, at en amerikaner er stolt over at se sit navn på tryk i en lokal avis, mens italieneren ikke bryder sig om det. Og mediedækningen var sandsynligvis en af grundene til den store succes Whitley Striebers *Communion* fik i Amerika - og dens kolde modtagelse i Europa.

Vi tror også, at det er bemærkelsesværdigt, når amerikanerne siger, at der har været en pause i observationerne siden 1973 eller der omkring. Det kunne forklare, hvorfor vi må ty til:

- påståede nedstyrtninger, der fandt sted for mere end 40 år siden
- »usynlige epidemier« af bortførelses-tilfælde, uden ufo-observationer
- soveværelsesgæster, der før blev holdt ude af ufo-rapportarkiverne, husk Bloecher-Webbs CE-3 klasse E: intet ufo set i forbindelse med væsenet;
- utallige rapporter, og fotos fra en enkelt »repeater«-observatør, Ed fra Gulf Breeze og Billy Meier fra Svejs; hvor er forskellen?.

Bortførelserne synes at markere det endelige brud, idet de er blevet en del af den amerikanske ufologi. De udgør uden tvivl de allermest mærkelige rapporter, men fortjener de så megen opmærksomhed? Tror vi, at ufo-gådens løsning skal findes i undersøgelserne af påståede kidnapninger?

Hvad skal vi gøre ved så abstrakte ting som Hopkins' ubudne gæster? Der er hverken bevis eller bevismateriale; de ubudne gæster har fuldstændig overtaget kontrollen. På det tidspunkt kan vi enten blot vente på kontakt, opruste og betragte himlen eller konkludere, som Charles Fort, at „*vi er nogens ejendom*” eller allerede koloniseret, og så trække os tilbage fra ufologien á la Aime Michel.

Vil den dag komme, hvor intet lænker de to sider af Atlanten sammen? På to områder kan det i hvert fald være tilfældet:

- *Det sociale niveau*. Et andet publikum har andre interesser, tag for eksempel *Communion* og et andet syn på fænomenet og dets forskere.
- *Ufologerne*. Tænk på Hopkins. Søger han ikke en »anden slags« ufo-oplevelse: dannet ved hypnose i stedet for ved forskning?

Hvem har ret?

På den anden side kan vores amerikanske venner lige så godt spørge os om, hvad vi taler om, og konkludere, at vi ikke længere er ufologer, og at de har ret, da vi nu ikke længere undersøger det, som de fleste af dem mener er »ufoer«. Men

undersøger de virkelige ufoer eller forfølger de virkelig fremmede rumskibe, som de så gemmer bag den videnskabeligklingende betegnelse »ufo«?

I visse tilfælde er der også ligheder mellem de nutidige amerikanske og europæiske avantgarde ufologer: ufo-observationerne er blot den synlige top af isbjerget for både amerikanske bortførelses-undersøgere og de europæiske socio-psykologiske »ny ufologer«. Men det er forskellige isbjerge: de første er en massiv gen-undersøgelseskampagne for ubudne fremmede, det andet er kun én side af et mangesidet »moderne folkløse« fænomen.

Så vi ser to forskellige ufologiske modeller dukke op, to sider af samme sag.

Hvor er så problemet? Det er jer selv, der siger, at enhver national ufo-organisation har sit eget bud på ufologien. Så hvad nu?

Vi gerne vil fremhæve, at der er en fare: Europæerne og amerikanerne er på vej i hver sin retning. For os ser det ud til, at amerikanerne er på vej ud ad en farlig vej mod et ukendt mål. De har allerede rehabiliteret kontaktpersoner, godt nok i en ny form, så de nu er accepterede og får hjælp af ufologer, der endda tror, at de arbejder videnskabeligt. Hvem kan være uenig med Philip J. Klass, når han siger, at Hopkins' opfattelse af »skepsis« er så bred, at intet kan afvises?

Sprogforskerne har forudsagt, at om 100 år vil amerikanere og englændere hver for sig tale uforståelige variationer af det engelske sprog. Allerede nu har amerikanere og englændere, sammen med andre europæere, forskellige syn på ufo-fænomenet. Mens vi forsøger at udtrykke vores forbavselse over den seneste udvikling i Amerika, synes vores oversøiske venner ikke at være i stand til at hamle op med vores skepsis og forsøger kun at mane os i jorden som »en ny slags afvisere«. Men det er forkert. Vi er ikke »negative troende« som CSICOP.

Det er svært at forklare, hvorfor den amerikanske og europæiske ufo-forskning har udviklet sig til et punkt, hvor det ikke længere er en kamp mellem godt, de troende, og ondt, afviserne. Ofte støder man på ufologer, der holder liv i vidt forskellige ideologier samtidig med, at de samarbejder, uden at de forsøger at udkonkurrere hinanden. Alt dette er bygget på tolerance for forskellige meninger, og ingen af parterne har patent på »sandheden«. Vi leder alle efter svar, men ingen af os har fundet dem endnu.

Og her er den håbefulde løsning: en større tolerance for andres mening. Hvis vi er forberedte på at forstå, at ufologien i sig selv kan påvirke sociologien i forskellige retninger, så er det legalt, at enhver har sin egen ufologi.

Vejen frem

Selv om meningene ikke er så forskellige, som vi har påpeget, håber vi, at det, vi har nævnt, har lært os selv bedre at kende. En konklusion, som vi kan lide at komme til er, at den europæiske ufologi allerede findes de facto, fordi en dybere fælles modus operandi og fornuftsstil er forskellig fra den amerikanske. En for-

skellig kurs i de sidste 20 år har sat sine spor, og europæiske ufologer er nu ideologisk nærmere hinanden og længere fra deres amerikanske modstykker.

Vi kan ikke længere forvente, at amerikanerne viser vejen, og det er ikke længere så vigtigt for et samarbejde over Atlanten. Vi europæere har nu, hvad enten vi vil det eller ej, vores egen ufologi.

Kilde: International UFO Reporter marts/april 1989.

Edoardo Russo, der er redaktør af *Ufologia* og *Italian UFO Reporter*, er medlem af og har været med til at grundlægge Centro Italiano Studi Ufologici, det italienske center for ufo-undersøgelser. Han har været aktiv indenfor ufologien siden 1977. Hans artikler har været trykt i såvel amerikanske som europæiske ufo-tidsskrifter.

Gian Paolo Grassion er medredaktør af *Clypeus-Ufologica*, medchefredaktør af tidsskriftet *UFO-Rivista di Informazione Ufologica* og koordinator for Italian UFO Data Bank.

Både Russo og Grassion bor i Turin. En noget anden version af denne artikel, der oprindeligt var et indlæg på First European Congress on Anomalous Aerial Phenomena i Belgien i november 1988, har været trykt i det engelske tidsskrift *Magonia*.

Kapitel 5

UFOer og folkemindevidenskab

Af Thomas Bullard

Ufologer har altid været fascinerede af folklore. Desværre har folkloristerne, folkemindeforskerne, ikke gengældt interessen. Men nu ser det ud til, at tiderne er ved at ændre sig, og ufoerne får den opmærksomhed, de fortjener som kernen i den moderne kulturs, måske mest omfattende, livskraftige og fantasirige, paranormale trossystem. Ufologerne virker desværre fornærmede over denne interesse, da de føler, at folklore fremstiller ufologien som en retarderet overtro fyldt med fejlagtige ideer, hvilket i sig selv er en myte. For når det drejer sig om folks beretninger, er der ingen, der siger, at de er gammeldags eller falske.

Ufologerne kan lære af folkemindeforskerne

Folklore og ufologien har det fælles, at de begge er opbygget over den samme form for beviser. I begge tilfælde er materialet overvejende fortællinger, det vil sige observatøernes beretninger om nogle usædvanlige hændelser. I begge tilfælde er den grundlæggende metode at sammenligne beretningerne for at finde mønstre og ligheder. Både folkloristerne og ufologerne finder mange ligheder i deres respektive beretninger. Det interesserer dem meget, da de mener, at beretningerne på en eller anden måde er beslægtede. Mange ufologer har draget den konklusion, at lighederne i ufo-beretningerne beviser, at ufoerne er virkelige. Den fortolkning er én måde at forklare lighederne på, men ikke den eneste. At beretningerne er ens, ser ud til at være et mere indviklet problem end først antaget. Folkemindesvidenskabens store erfaring i at studere indhold og udvikling i mundtlige beretninger kan hjælpe ufologerne med at forstå ufo-rapporterne.

Teorien om Fortids-astronauter

Ufologerne har bedt folkloristerne om at støtte begge teorier, både den, der er for, og den, der er imod, at ufoerne er fysiske. Lige siden de tidlige 1950'ere, har ufo-forfattere tilføjet det historiske i den uden-jordiske hypotese ved at genbruge folklorematerialet.

»Fortids-astronaut«-genren hviler i høj grad på mytologien og legenderne for at finde støtte til den teori, at fremmede har besøgt jorden fra tid til anden og ledt menneskeheden på rette vej i opbygningen af den moderne civilisation.

Fortidsmennesker og primitive mennesker så de samme fremmede, som vi ser i dag, men fortolkede dem i kulturelle begreber inden for det præindustrielle samfunds begrænsede begreber og sprogbrug. Beskrivelserne er ejendommelige og klodsede, men vi forstår det grundlæggende i ting som Ezekiels hjul og irske alfer. Sådan lyder »fortids-astronaut« teorien.

Sammenlignings-metoden og søgen efter et mønster

Et af folklore-videnskabens foretrukne værktøjer er sammenligningsmetoden. Ufologerne har også brugt den metode i deres søgen efter et objektivt bevis. De har sammenlignet rapporter for at finde de overensstemmelser, som et sammenhængende fænomen bør have.

Richard Halls *The UFO Evidence* og efterfølgende computer-projekter har alle været baseret på sammenligninger i bestræbelserne på at finde et mønster i de mange ufo-tilfælde.

Måske findes det stærkeste bevis i en art harmoni i bortførelsesfænomenet, her går mange ligheder igen i rapporterne. Hvis mange mennesker rapporterer den samme ting, må de have set det samme, lyder beviset baseret på lighederne.

Med Jacques Vallées *Passport to Magonia* blev der taget hul på et dybere studium af båndene mellem folklore og ufoer. Han sammenligner elverfolkets fysiske opdukken, deres karaktertræk og opførsel med ufonauternes for at finde en liste over sammenhængene. Den liste ser ud til at fastslå, at det er den samme årgamle indflydelse fra elver-folkloren, der også stimulerer ufo-beretningerne.

Hilary Evans udvider sammenligningers omfang til også at omfatte religiøse visioner, spøgelses, dæmoner og psykiske fænomener. Endnu en gang er der utallige sammenhænge, hvilket lader antyde, at der er en rød tråd gennem både ufo-loren og non-ufo-loren på trods af de mange overfladiske variationer [1].

Forklaringen på disse ligheder fører i to forskellige retninger. Vallée og John Keel vælger en slags objektiv, eksternt kilde som basis for både de fysiske og psykiske aktiviteter. Måske er det en uhyre overmenneskelig, ikke tænkende kraft af vekslende universel styrke, der lejlighedsvis påvirker vores hverdag og ændrer vores tankegang og levevis. Ufoer og fremmede repræsenterer simpelt hen den form, denne forstyrrelse må have [2].

Jerome Clark og Loren Coleman følger den subjektive linje i *The Unidentified* for at finde det fælles grundlag for ufo-loren og folkloren i C.G. Jungs ubevidste arketyper. Evans går også i den retning. Nogle franske og engelske ufologer har fundet lignende sammenhænge i rapporter, hvad enten stimulus var et rigtigt ufo eller et ifo, eller måske den moderne kulturs tro på ikke-jordiske.

Ud fra disse to forudsætninger kan man så opstille en psykosocial teori, der bygger på, at en vekselvirkning mellem kulturelle forventninger og individuelle behov kan skabe en levende, men subjektiv ufo-»oplevelse«. En ganske almindelig stimulus kan altså ligge bag en usædvanlig beretning; psykologi og kultur skaber forskellen [3].

Fortællingerne er ens

Der er mange teorier, som præger nutidens ufologiske tænkning. Set ud fra folkloristens synspunkt, er ufologens problem, at historien gentager sig. Lighederne i folks beretninger er den første og mest udbredte gåde, der pirrer de folklore-studerendes nysgerrighed.

Hvorfra kommer de vittigheder, som folk over hele verden fortæller igen og igen? Hvorfor dukker legender som »Den forsvundne blaffer« og »Den krogarmede dræber« op i stat efter stat, i land efter land? Det simpleste svar, som »folk« foretrækker på mange af deres beretninger, er, at hændelserne virkelig fandt sted. Fortællingerne er ens, fordi de genfortæller den samme hændelse.

Videnskabsmanden David J. Hufford støtter den fortolkning. Han har studeret utallige rapporter fra Newfoundland, hvor folk fortæller om et overnaturligt væsens natlige overfald. Det væsen, lokalt kendt som Old Hag, kravler ind i soveværelser og tager kvælertag eller mishandler folk. Han fandt ud af, at nogle af hans elever havde haft lignende oplevelser, selvom de intet kendte til beretningerne. Uden en tradition til at påvirke indtrykkene, kunne kun en virkelig hændelse af en eller anden slags forklare disse rapporters udbredelse på tværs af de kulturelle forskelle [4].

En så indlysende forklaring er i mange tilfælde uholdbar. Legender om spøgelsesagtige blaffere og gale mænd med kroge findes alle steder. En samler vil finde den samme historie så mange steder, at han til sidst tror, at det er løgn [5].

Folkelige og komplekse historier, der afsløres som fiktion, vil også over store afstande have mange ligheder. Ved at studere de historier, er folkloristerne stødt på to rivaliserende forklaringer på lighederne: overlevering og polyoprindelse.

Overleveringsteorien hævder, at historien er opstået én gang, men folk har fortalt den igen og igen, fra mund til mund, indtil den til sidst er spredt fra land til land. Hver fortæller har bygget lidt videre på sin historie, så den passede til ham og hans behov; og hver region har tilpasset den til sine lokale forhold. Denne endeløse proces med at forbedre historien og fjerne dens betydning betyder, at historier er som snefnug, hvor ikke to er ens. Alle er til en vis grad forskellige, men har ligheder i form og indhold.

Overleveringsteorien lyder fornuftig og simpel. Den løber kun ind i vanskeligheder, når indsamlerne finder lignende beretninger blandt mennesker, der lever adskilt af ufremkommelige barrierer og historiens tusinde år.

Askepot er et kendt europæisk folkeeventyr og adskilt fra de amerikanske indianere af en stort hav. Zunierne har erstattet prinserne, glasskoene og den onde stedmoder, som vi kender fra Brødrene Grimms eventyr, med noget fra deres dagligdag. Alligevel slår de mange ligheder læseren, så man kan let se, at det er den samme historie [6]. Der er ingen gyldig forklaring på denne overlevering.

En alternativ teori, **polyoprindelse**, siger, at den samme historie er opstået mere end én gang. Hvis alle menneskers hjerner er ens, skulle ens forhold udløse ens processer. Ægypterne og mayaerne begyndte uafhængigt af hinanden at bygge pyramider. Så mennesker i både den gamle og den nye verden kan altså have forestillet sig de samme historier.

Måske er det vigtigste, som ufologerne kan lære af folkløristerne, at de aldrig har løst mysteriet om lighederne. De samme tre forklaringer - fælles virkelighed, social lærdom eller instinktive tanker - forbinder folks beretninger og ufo-rapporterne. Et hvert valg har sit foretrukne bevis. Hver metode kan under visse omstændigheder være den rigtige, og under andre ikke. I anekdoternes simple verden passerer beviserne forbi i en uendelighed, så alle muligheder står åbne. Flertydighed komplicerer vores forståelse og giver os ubehag. Vi må lære at acceptere, at oprigtige vidneudsagn ikke altid er så klare, som vi kunne ønske.

Vi ser det, som vi vil se

På samme måde kan folkloren give en ret advarende lektion i, at forventningerne meget let kan påvirke ikke blot hændelsernes indhold, men også selve hændelsen. Folk ser de spøgelses og alfer, som deres baggrund får dem til at se, men beskrivelsen varierer som følge af de kulturelle forskelle.

Ufologiens historie indeholder de samme variationer: i 1897 så folk mærkelige luftskibe, i 1930erne spøgelsesfly og i 1947 glinsende, flyvende skiver. I hvert enkelt tilfælde beskriver rapportererne de flyvende objekter, som folk på den tid forventede at se. Luftskibe virker absurde nu, men intet andet kunne gøre det i 1890erne. Forventningerne var så stærke, at de kunne bruge sig selv som stimulus. Som for eksempel da journalister fra en Iowa-avis i 1897 opsendte varmluftsballoner, og derefter modtog detaljerede beretninger om luftskibe med vinger og mandskab. Eller da nogle mennesker i 1968 så en satellit brænde op et par hundrede kilometer over hovederne på dem, påstod de, at de kunne se nittede plader på et lavtflyvende, fremmed rumskib [7].

I vore dages samfund hører folk konstant om ufoer og gør dem internationale. Hver observation eller oplevelse er fyldt med forventninger, især når det drejer sig om en flertydig eller ukendt situation. I hele vores liv hører vi om ufoer, fra film såvel som fra aviser og tegneserier. Om det så er bortførelser eller elementer fra bortførelsesscener, optræder de i vid udstrækning i film og litteratur. Det samme gjorde offentliggjorte rapporter om bortførelser, tv-filmen om Hill-sagen

og tv-serien »Strengt fortroligt«, som nåede ud til mange millioner af mennesker og delagtiggjorde dem i detaljerne fra forskellige hændelser. UFO'er er en udbredt og integreret del af den moderne kultur.

Alle, der ikke er opvokset blandt ulve eller på en øde ø, kender dem, så mulighederne for, at lighederne i ufo-beretningerne er af social art, er større, end at de er af fysisk oprindelse. Den psykosociale videnskab har slået alarm, hvilket størstedelen af ufologerne endnu ikke har opdaget.

Bortførelser

Sammenligninger af symboler, billeder og mønstre har givet folkloristerne mange fornøjelser og er for mange en god levevej. Den naive fortidsastonaut-teori har kun engageret ret få ufologer, men de paralleller, som Vallée og Evans trækker mellem folklore og ufo-lore fortjener seriøs opmærksomhed. Der er både en rigtig og en forkert måde at foretage meningsfulde sammenligninger på.

Folkloristerne har selv været skyld i, at deres paralleller er blevet svækket, da de kun har brugt nogle ord og uklare begreber som grundlag. Den praksis har åbnet mulighed for at lave alting ud af ingenting.

Fødsels-traumet, som Alvin Lawson foreslår som en forklaring på bortførelserne, er en prænatal, før fødslen, oplevelse baseret på lignende forestillinger. Den resulterende rodekasse med sammenligningerne indeholder derfor led på led i et højt abstraktionsniveau, hvor hændelsernes rækkefølge og mønstre glemmes, så læserne ikke lader sig overbevise [8].

Ikke desto mindre er bortførelserne det område inden for ufologien, der er bedst egnet til en jagt på sammenligninger. Rapporterne har en sælsom lighed med elverfolkets bortførelser, optagelsesceremonier og rejser til dødsriget. Den sibiriske shamans optagelsesceremoni indeholder nogle meget levende visioner: Mens den vordende shaman ligger i dyb coma i timer eller dage, møder han to venlige ånder, som følger ham ned i underverdenen, hvor fjendtlige ånder sønderdeler ham. Derefter samler de ham igen, indsætter bjergkrystaller i hans krop og giver ham nye kræfter, så han behersker magien. Han tilbringer så en del tid i en kuppelformet hule med ensartet lys, men uden lyskilde. Han vender hjem som en forandret mand med nye evner [9].

På hvilke punkter disse hændelser kan sammenlignes med de kendte beretninger om tidstab, bortførelse, ufonauter, undersøgelse og undersøgelsesrum, behøver ingen nærmere omtale. Historier fjernt fra hinanden i tid, sted, sprog og kultur hænger på mange måder sammen med hensyn til rækkefølge og indhold. Bortførelsesberetningen er ikke så enestående, når det kommer til stykket.

Hvis det kun drejede sig om én slags beretninger, kunne man sige, at det skyldtes et tilfælde, men lighederne findes faktisk i alle former for beretninger. Elver-lore, dæmonologi og dommedags spådomme forstærker det indtryk,

som ceremoni-beretninger giver. Med den særlige rækkefølge og det specielle indhold, synes temaet i bortførelsesberetningerne at være uadskilligt fra temaet i de mange beretninger om kontakt med overnaturlige.

Historier om forplantningsafhængighed, bedrageri og illusion, prøvelse og transformation, profeti og skjult viden, og en underjordisk eller ødelagt verden optræder igen og igen i bortførelsesberetningerne.

De samme temaer går igen i elver-loren. Elverfolk gifter sig med mennesker, bortfører menneskebørn, bytter troldebørn ud med et menneskebørn og får hjælp af menneske-jordemødre, når elverbørn skal fødes. Trolddom giver elverfolket et smukt udseende og gør deres underjordiske kongerige rigt, for elverfolkene er faktisk grimme, og deres land er fattigt. Den døde skal ofte dømmes af en underjordisk domstol og oplever farer og lidelser, før livet efter døden begynder.

Bortførelsesrapporterne indeholder det hele, fra små detaljer til et samlet hele med adskillige mytologiske, religiøse og legende-agtige beretninger. Vi kan endda se historien vokse lige for øjnene af os. Den »kloge baby« og de blandingsberetninger, som Budd Hopkins bringer frem i lyset i *Intruder*, se „UFO-VISION 1988“, side 25, genfortæller blot de gamle historier om bytning af børn og blandedt afkom af elverfolk og mennesker i forening med den moderne historie [10].

Hvis sammenligningen kun giver tilfældige symboler og forvildede og komplekse oplysninger om mønster og indhold, kan den ikke tages alvorligt. Så er spørgsmålet ikke, om man skal sige, at glasset er halv tomt eller halvt fuld.

Lige meget hvad bortførelserne end viser sig at være, og lige meget hvilken forklaring vi vælger, vil vi ikke have løst fænomenets mysterium, før vi har løst problemet om, hvorfor bortførelsesrapporterne ligner overleveringen så meget.

De mange paralleller tyder næsten på en fælles oprindelse. Elver-lorens kulturspecifikke aspekt og den religiøse mytologi indeholder for mange forskelle til, at en »fortids-astronaut«-løsning er troværdig, så er en psykologisk oprindelse er sandsynligvis bedre.

Måske er det den samme indre mekanisme, der er ansvarlig for nær-døden oplevelser, der ligger til grund for rejser uden for vores verden. Ser man på gamle temaer som bytning af børn i et moderne lys, får man en idé om, at det er det samme, der ligger bag. Historien synes at være en del af os. Vi kan glemme den, ændre den eller fordreje den for en tid, men med gradvis fremturen vil historien arbejde sig tilbage og gøre sig gældende i sin oprindelige form.

Fantasierige personligheder

Mange nyere artikler giver psykologiske grunde som forklaring på bortførelsesmysteriet. Folkloristen Bill Ellis mener, at der er mange ligheder mellem den sindstilstand, som mennesker, der gennemgår en religiøs omvendelse, beskriver, og den sindstilstand, som Whitley Strieber beskrev under sin bortførelse.

Symptomer som akut angst, stress og ophidselse, en slags mental »overbelastning«, er fælles for begge situationer. Det samme er den store lettelse, som en beslutning giver. Om beslutningen er religiøs eller ej, sand eller falsk, betyder mindre. Det eneste, som betyder noget, er, at begrebet på en eller anden måde giver mening og leder til anderledes kaotiske, følelsesmæssige forstyrrelser [11].

Robert A. Baker [12], Robert E. Bartholomew og Keith Basterfield [13] anfører, at der er sammenhæng mellem bortførte og fantasirige mennesker. Hallucinationer, perioder med hukommelsestab og modtagelighed for hypnose er fælles for fantasirige. De samme ting passer med mange af de mentale effekter og bortførelsesoplevelsens surrealistiske indhold.

Baker tilføjer snak under hypnosen som et vigtigt psykologisk bidrag til historien. Når bortførelserne er så godt kendte, er de et godt emne. Og da de ufologer, der undersøger bortførelserne, er ivrige efter at finde beviser på, at uden-jordiske står bag dem, vil det give de ønskede reaktioner.

Nu vil den kritiske læser nok sige, at disse spekulationer kan være meget gode, når man vil behandle beretninger, men bortførelser har også en mere jordnær side. Den inddrager mange vidner, mange følelsesmæssige ytringer, mange tydelige beviser og mange detaljerede ligheder, der tilsyneladende er for ubetydelige til, at de kan huskes fra noget, som man har læst om fra andre tilfælde eller fisket op fra det psykiske dyb. Disse aspekter støtter det fysiske i fænomenet.

Huffords studium af Old Hag viser, at vidner kan give en nøjagtig beskrivelse af deres oplevelse, selv når de kulturelle forventninger farver beretningen. Kritikerne må tillade bortførte og andre ufo-observatører det samme. Enhver komplet beretning om bortførelsesproblemet må også tage disse tegn på, at det er virkelighed, i betragtning.

Hufford siger noget meget vigtigt, denne gang om videnskabens forudindtagne meninger og dens forklaringer [14]. Folkloristerne er stærkt optaget af at studere overleveringen. Hvad de i almindelighed beskæftiger sig med, er overleveringens materiale: en befolkningsgruppes tro og beretninger. I dag behandler folkloristerne overleveringen, eftersom de forklaringer, som de anvender, i sig selv er traditionelle, men de beskæftiger sig også med hvordan folkloristerne forsker, og hvordan de kommunikerer med hinanden. Hvert studieområde opbygger sin egen tradition af teori og videnskab, så videnskabsmanden, skeptikeren og ufologen bærer på den tro og forståelse, det verdenssyn og de særheder, som er passende for hans egen disciplin.

Den fremherskende holdning over for det overnaturlige eller paranormale er videnskabelig indskrænkning. Det vil sige, at hvis folk påstår, at de har haft en paranormal oplevelse, tager de fejl af et psykologisk fænomen eller af en almindelig naturlig hændelse lidt ud over det almindelige. Vidnets påstand får sjældent en omhyggelig behandling, for i farten skal den oversættes til en anden disciplins gængse sprogbrug.

En undersøgelse af de forklaringer, der gives på usædvanlige hændelser, viser, at de er forudindtagne med hensyn til muligheden for det overnaturlige. Ofte vil reduktionisterne nøjes med utilstrækkelige og funktionalistiske vendinger som: „*Folk fortæller sådanne historier, fordi de vil underholde*”, eller „*de tilfredsstiller behovet for at tro på højere magter*”. Ingen af de funktionalistiske grunde er blevet brugt til for eksempel at forklare antibiotikas effektivitet. Lad fænomenet støde sammen med den etablerede tro og straks vil en hver form for traditionel fornuft, uanset hvor fortærsket, fjern eller umulig den er, pludselig få det sidste ord. Ophøjet til et dogmatisk stade, gør disse disciplinære ideologier krav på sandheden, mens alt uden for deres grænser kun kan være irrationelt.

Huffords bevisgrundlag er på kanten af det videnskabelige og måske på kant med folkloren. Ufologien synes at følge i folklorens, antropologiens og mange andre videnskabers fodspor, og snubler, hvor de snublede. Nye fag, der ofte begynder med at have alle svar, råder ofte over en stor samling af sammenhængende teorier, men kun få kendsgerninger. Efter som vores viden udvides, gør spørgsmål, problemer og omvurdering det nødvendigt at se på emnets realitet. Tidlig vished og store teorier kræver, at de ofte må kasseres efter en nøje gennemgang.

Inden for mange områder af ufologien i dag isolerer ufologer såvel som skeptikere ofte en facet, hvis den kan forklare deres yndlings-teori, mens de vender det blinde øje til lige så vigtige, men mindre medgørlige facetter.

Et fænomen, der er reduceret til en karikatur af sig selv, kan let »løses«, men løsningen bliver i sig selv lidt af en karikatur med meget lidt hold i virkeligheden. Når alle er ivrige efter at reducere beretningerne, så de kan bruge deres favorit-forklaring, hvad enten den bygger på fremmede eller hypnose, fødselstrauma eller fantasirige personligheder, bliver det en hård kamp. Ikke den mest sandfærdige, men kun den, der råber højst kan vinde i en sådan atmosfære.

Disse uforsonlige meninger trives inden for ufologien, alene fordi personlige vidneudsagn udgør de fleste ufo-data. Alle ufo-rapporter beskriver i princippet en virkelig hændelse, men sandhed og fiktion, virkelighed og tro er ikke til at skelne fra hinanden i beretningerne. De psykologiske forklaringer gør det klart, hvor tvetydig en beretning kan være.

Når en bortført beskriver en oplevelse, der er rig på detaljer, kan de synlige følelser og adfærd være årsag eller virkning. Psykologen mener, at følelserne kommer først og leder til hallucinationer. Realisten starter med en usædvanlig hændelse og ser følelserne som et resultat heraf. Begge forløb passer med rapportererne. En undersøgelse af beretningernes tekst kan kun nå til en konklusion om teksten, så en undersøgelse af rapportererne kan ikke slippe af med dette hønen-eller-æg dilemma. Sammenlignende analyser og en forståelse af, hvordan tro spredes, kan kun føre til nogle oplysende formodninger - vigtige formodninger for at være sikker, men ikke endelige. Beretningerne alene kan stadig ikke løse problemet en gang for alle.

Ufologen såvel som folkloristen må lære at tolerere det omtalte fænomenets kompleksitet og acceptere, at adskillige kilder kan bidrage til den endelige rapport. Social og personlig subjektivitet kan kombineres med en objektiv hændelse og give en beretning. Det vil være overraskende, hvis vidnet ikke skeler til tidligere rapporter, når han eller hun skal beskrive en så forbløffende og skræmmende oplevelse som en ufo-observation. Vi kunne nok forvente, at nogle malplacerede metaforer, stereotype mønstre og anakronistiske troselementer ville slippe ind i en enestående ikke-jordisk hændelse, da de fleste af os nok kunne omsætte sådanne ting til ord. Her kan folkloren igen hjælpe ufologien ved at skille det kulturelle og psykologiske fra den virkelige hændelse, hvis der er nogen.

Om der er nok fysiske rester tilbage, så ufoerne kan benævnes som sande ukendte og stadig være et vigtigt fænomen afhænger til syvende og sidst af det fysiske bevis og den dybere forståelse af vidnets psykologi. Denne slags udsagn alene kan slå bro over kløften mellem den fortællende verden og den objektive verden. En tilfredsstillende løsning er mulig på spørgsmålet om bortførelserne og ufoernes fysiske virkelighed i almindelighed. Denne løsning venter på opdagelsen af eller den stadig manglende opdagelse af det nødvendige fysiske bevis, eller en overbevisende demonstration af, om enkeltpersoner er i stand til at skabe indholdet og følelserne i forbindelse med en kompleks ufo-beretning, uden at støtte sig til en aktuel hændelse. Kun denne slags stensikre beviser kan sætte beretningerne i deres rette perspektiv.

I mellemtiden må vi ofre vidnerne større opmærksomhed. Hvis de usædvanlige fænomener eksisterer, har de været tættest på. Deres ord leder resten af os så tæt på, som vi kan komme eller ønsker at komme. Hvad enten denne ufolore er objektiv, subjektiv eller social i sin oprindelse, vil en ydmyg undersøgelse fri for utålmodighed efter at nå en løsning sørge for, at vi i fremtiden får en solid data-mængde. Gode data kan skabe teorier, som vi endnu ikke kan forestille os. Hvem ved? Slutresultatet kan godt gå hen og overraske os alle.

Noter:

1. Hilary Evans, *Visions, Apparitions, Alien Visitors*. Aquarian Press, Wellingborough, Northants, England, 1984.
Hilary Evans, *Gods, Spirits, Cosmic Guardians*. Aquarian Press, Wellingborough, Northants, England, 1987.
2. Jacques Vallée, *The Invisible College*. E.P. Dutton, New York, 1975.
John A. Keel, *The Eighth Tower*. Saturday Review Press, New York, 1975, side 59-62, 79-81.
3. Jacques Scorneaux, »The Rising and the Limits of a Doubt«, *Magonia 15*, 1984, side 3-6.
Peter Rogerson, »It's All in the Mind«, *Magonia 15*, 1984, side 10-13.

4. David J. Hufford, *The Terror That Comes in the Night: An Experience-Centered Study of Supernatural Assault Traditions*, University of Pennsylvania, Philadelphia, 1982.
5. Jan Harold Brunvand, *The Vanishing Hitchhiker: American Urban Legends and Their Meaning*, W.W. Norton, New York, 1981.
6. Stith Thompson, *Tales of the North American Indians*, Indiana University, Bloomington, 1966, side 225-231.
7. Burlington (Iowa) *Hawkeye*, 11. april 1897, side 1.
Donald H. Menzel, »UFO's: The Modern Myth«, i *UFO's: A Scientific Debate*, redigeret af Carl Sagan og Thornton Page, Cornell University, Ithaca, New York, 1972, side 123, 155-161.
8. Alvin H. Lawson, »'Alien' Roots: Six UFO Entity Types and Some Possible Earthly Ancestors«, i 1979 *MUFON Symposium Proceedings*, redigeret af Walter H. Andrus, Jr., Mutual UFO Network, Seguin, Texas, 1979, side 151-176.
Alvin H. Lawson, »Birth Trauma Imagery in CE-III Narratives«, i *International UPIAR Colloquium on Human Sciences and UFO Phenomena*, Proceedings, redigeret af Roberto Farabone, *UFO Phenomena International Annual Review*, Bologna, Italien, 1983, side 65-117.
9. Mircea Eliade, *Shamanism*, Princeton University, Princeton, New Jersey, 1974, side 38-42.10.
10. Katharine M. Briggs, *The Vanishing People*, Pantheon, New York, 1978, side 93-103.
11. 11. Bill Ellis, »The Varieties of Alien Experience«, *Skeptical Inquirer* 12, 1988, side 263-269.
12. 12. Robert A. Baker, »The Aliens Among Us: Hypnotic Regression Revisited«, *Skeptical Inquirer* 12, 1987, side 147-162.
13. 13. Robert E. Bartholomew & Keith Basterfield, »Abduction States of Consciousness«, *International UFO Reporter* 13, nr. 2, marts/april 1988, side 7-8, 15.
14. 14. David J. Hufford, »Humanoids and Anomalous Lights: Taxonomic and Epistemological Problems«, *Fabula* 18, 1977, side 234-241.
David J. Hufford, »Traditions of Disbelief«, *New York Folklore* 8, 1982, side 47-55.
15. 15. David J. Hufford, »The Supernatural and the Sociology of Knowledge: Explaining Academic Belief«, *New York Folklore* 9, 1983, side 21-29.
David J. Hufford, »Reason, Rhetoric, and Religion: Academic Ideology Versus Folk Belief«, *New York Folklore* 11, 1985, side 177-194.

Kilde: International UFO Reporter juli/august 1988.

31. december 1978 filmede en new zealandsk kameramand tidligt om morgenen et mystisk lys, der foretog nogle højst usædvanlige bevægelser. Enkeltbillederne i filmen er nu grundigt analyseret og undersøgt af to amerikanske forskere. De var ikke i stand til at give en forklaring på det mystiske billede, kendt som »&«-fotoet.

Læs om deres analyser og forsøg på at lave et lignende billede.